

V Bruseli 14. septembra 2017
(OR. en)

12181/17

**Medziinštitucionálny spis:
2017/0226 (COD)**

**DROIPEN 120
CYBER 126
JAI 784
TELECOM 206
MI 626
IA 138
CODEC 1400**

NÁVRH

Od:	Jordi AYET PUIGARNAU, riaditeľ, v zastúpení generálneho tajomníka Európskej komisie
Dátum doručenia:	13. septembra 2017
Komu:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, generálny tajomník Rady Európskej únie
Č. dok. Kom.:	COM(2017) 489 final
Predmet:	Návrh SMERNICE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY o boji proti podvodom s bezhotovostnými platobnými prostriedkami a proti ich falšovaniu, ktorou sa nahrádza rámcové rozhodnutie Rady 2001/413/SVV

Delegáciám v prílohe zasielame dokument COM(2017) 489 final.

Príloha: COM(2017) 489 final

EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 13. 9. 2017
COM(2017) 489 final

2017/0226 (COD)

Návrh

SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY

**o boji proti podvodom s bezhotovostnými platobnými prostriedkami a proti ich
falšovaniu, ktorou sa nahrádza rámcové rozhodnutie Rady 2001/413/SVV**

{SWD(2017) 298 final}
{SWD(2017) 299 final}

OBSAH

DÔVODOVÁ SPRÁVA	3
1. KONTEXT NÁVRHU	3
1.1. Dôvody a ciele návrhu	3
1.2. Potreba vykonávať relevantné medzinárodné normy a záväzky a účinne riešiť podvody s bezhotovostnými platobnými prostriedkami a ich falšovanie.....	4
1.3. Súlad s existujúcimi ustanoveniami v tejto oblasti politiky	4
1.4. Súlad s ostatnými politikami EÚ	7
2. PRÁVNY ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA	8
2.1. Právny základ.....	8
2.2. Variabilná geometria	8
2.3. Subsidiarita	8
2.4. Proporcionalita.....	9
2.5. Výber nástroja.....	9
3. VÝSLEDKY HODNOTENÍ <i>EX POST</i> , KONZULTÁCIÍ SO ZAJINTERESOVANÝMI STRANAMI A POSÚDENÍ VPLYVU	10
3.1. Hodnotenia <i>ex post</i> /kontroly vhodnosti existujúcich právnych predpisov	10
3.2. Konzultácie so zainteresovanými stranami	10
3.3. Posúdenie vplyvu.....	13
3.4. Regulačná vhodnosť a zjednodušenie.....	14
3.5. Základné práva.....	15
4. VPLYV NA ROZPOČET	15
5. ĎALŠIE PRVKY	15
5.1. Plány vykonávania, spôsob monitorovania, hodnotenia a podávania správ.....	15
5.2. Vysvetľujúce dokumenty.....	16
6. PRÁVNE PRVKY NÁVRHU	16
6.1. Zhrnutie navrhovaného opatrenia	16
6.2. Podrobné vysvetlenie konkrétnych ustanovení návrhu	19
SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY o boji proti podvodom s bezhotovostnými platobnými prostriedkami a proti ich falšovaniu, ktorou sa nahrádza rámcové rozhodnutie Rady 2001/413/SVV	29
HLAVA I: Predmet úpravy a vymedzenie pojmov.....	29
HLAVA II: Trestné činy	30

HLAVA III: Súdna právomoc a vyšetrovanie.....	32
HLAVA IV: Výmena informácií a oznamovanie trestnej činnosti.....	33
HLAVA V: Pomoc obetiam a prevencia.....	34
HLAVA VI: Záverečné ustanovenia.....	34

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

1.1. Dôvody a ciele návrhu

Súčasným právnym predpisom EÚ, ktorý stanovuje spoločné minimálne pravidlá pre trestné postihovanie podvodov pri bezhotovostných platbách, je rámcové rozhodnutie Rady 2001/413/SVV o boji proti podvodom a falšovaniu bezhotovostných platobných prostriedkov¹.

V Európskom programe v oblasti bezpečnosti² sa uznáva, že rámcové rozhodnutie už neodráža realitu súčasnosti a nedostatočne rieši nové výzvy a technologický rozvoj, ako sú virtuálne meny a mobilné platby.

V roku 2013 podvody s použitím kariet vydaných v jednotnej oblasti platieb v eurách (SEPA) dosiahli objem 1,44 miliardy EUR, čo v porovnaní s predchádzajúcim rokom predstavuje nárast o 8 %. K dispozícii sú síce údaje o podvodoch len pri platbách s kartou, karty sú však najdôležitejším bezhotovostným platobným nástrojom v EÚ, pokiaľ ide o počet transakcií³.

Účinné riešenie podvodov pri bezhotovostných platbách je dôležité, pretože tieto podvody predstavujú hrozbu pre bezpečnosť. Podvody pri bezhotovostných platbách sú zdrojom príjmu pre organizovanú trestnú činnosť, a tým umožňujú ďalšiu trestnú činnosť, ako je terorizmus, obchodovanie s drogami a obchodovanie s ľuďmi. Konkrétne sa podľa Europolu príjem z podvodov pri bezhotovostných platbách používa na financovanie:

- Cestovania:
 - Lety: skúsenosti z operácií vykonaných v rámci celosvetového dňa leteckých aktivít⁴ od roku 2014 do roku 2016 ukazujú jasné spojenie medzi podvodmi pri bezhotovostných platbách, podvodmi pri predaji leteniek a inými závažnými zločinmi a organizovanou trestnou činnosťou vrátane terorizmu. O niektorých osobách, ktoré cestovali s cestovnými lístkami získanými podvodným spôsobom, bolo známe, že sú zapojené aj do iných trestných činov, alebo boli z takýchto činov podozrivé.
 - Iné podvody pri cestovaní (t. j. predaj cestovných lístkov, ktoré boli získané podvodným spôsobom, a cestovanie s nimi). Na nákup nelegálnych cestovných lístkov boli použité hlavne hacknuté kreditné karty. Iné metódy zahŕňali využívanie hacknutých účtov vernostných bodov, phishingové cestovné agentúry a podvody s poukážkami na služby. S podvodne získanými cestovnými lístkami cestovali okrem páchatel'ov aj obeť obchodovania s ľuďmi a osoby konajúce ako tzv. biele kone⁵.

¹ [Ú. v. ES L 149, 2.6.2001, s. 1 – 4.](#)

² Oznámenie Komisie *Stratégia pre jednotný digitálny trh v Európe*, [COM \(2015\) 192 final](#).

³ Európska centrálna banka, *Štvrtá správa o podvodoch s kartami*, júl 2015 (najnovšie dostupné údaje).

⁴ Viac podrobností je [tu](#).

⁵ Pojem „[osoby konajúce ako biely kôň](#)“ označuje osobu, ktorá prevádza príjmy z trestnej činnosti medzi rôznymi krajinami. Biele kone dostávajú príjmy na svoj účet; potom ich požiadajú, aby príjmy vybrali a poslali peniaze na iný účet, často do zahraničia, pričom časť peňazí si ponechávajú pre seba.

- Ubytovania: orgány presadzovania práva takisto oznamujú, že podvody pri bezhotovostných platbách sa používajú aj na uľahčenie iných trestných činov, ktoré si vyžadujú dočasné ubytovanie, ako je obchodovanie s ľuďmi, nelegálne prisťahovalectvo a obchodovanie s drogami.

Europol oznámil tiež, že zločinecký trh podvodov s platobnými kartami v EÚ ovládajú dobre štruktúrované a celosvetovo aktívne organizované zločinecké skupiny⁶.

Podvody pri bezhotovostných platbách navyše bránia rozvoju digitálneho jednotného trhu dvomi spôsobmi:

- Spôsobujú významné priame hospodárske straty, ako ukazuje odhadovaná úroveň podvodov s kartami vo výške 1,44 miliardy EUR uvedená vyššie. Napríklad letecké dopravné spoločnosti majú ročne pre podvody s kartami celosvetovo stratu približne 1 miliardu USD⁷.
- Znižujú dôveru zákazníkov, čo môže spôsobiť nižšiu hospodársku aktivitu a obmedzenú účasť na digitálnom jednotnom trhu. Podľa najnovšieho prieskumu Eurobarometra o počítačovej bezpečnosti⁸ prevažná väčšina používateľov internetu (85 %) pociťuje nárast rizika, že sa stanú obeťou počítačovej kriminality. Okrem toho 42 % používateľov má obavy o bezpečnosť online platieb. Dvanásť percent používateľov uviedlo, že bezpečnostné obavy sú dôvodom, ktorý ich odrádza od účasti na elektronických transakciách, ako je elektronické bankovníctvo.

V hodnotení platného legislatívneho rámca EÚ⁹ sa určili tri problémy, ktoré sú príčinou súčasnej situácie týkajúcej sa podvodov pri bezhotovostných platbách v EÚ:

1. Podľa súčasného právneho rámca nie je možné niektoré trestné činy **účinne vyšetriť a stíhať**.
2. Niektoré trestné činy nie je možné **účinne vyšetriť a stíhať** z dôvodu **operatívnych prekážok**.
3. Medzery v **prevencii** využívajú zločinci na páchanie podvodov.

Tento návrh má tri konkrétne ciele, ktoré riešia zistené problémy:

1. Zabezpečiť, aby bol zavedený jasný, odolný a **technologicky neutrálny** politický/právny rámec.
2. Odstrániť **operatívne prekážky**, ktoré bránia vyšetrovaniu a trestnému stíhaniu.
3. Posilniť **prevenciu**.

⁶ [Situačná správa](#) Europolu: [Podvody s platobnými kartami v Európskej únii](#), 2012.

⁷ [IATA](#), 2015.

⁸ [Osobitný prieskum Eurobarometra 423 – kybernetická bezpečnosť](#), Európska komisia, február 2015.

⁹ Pracovný dokument útvarov Komisie – Posúdenie vplyvu, sprievodný dokument k návrhu smernice o boji proti podvodom s bezhotovostnými platobnými prostriedkami a proti ich falšovaniu, SWD(2017) 298.

1.2. Potreba vykonávať relevantné medzinárodné normy a záväzky a účinne riešiť podvody s bezhotovostnými platobnými prostriedkami a ich falšovanie

Dohovor Rady Európy o počítačovej kriminalite (Budapešťiansky dohovor)¹⁰ vo svojej hlave 2, ktorá sa vzťahuje na trestné činy súvisiace s počítačmi, požaduje od zmluvných strán dohovoru, aby falšovanie súvisiace s počítačmi (článok 7) a podvody súvisiace s počítačmi (článok 8) zakotvili v príslušných vnútroštátnych právnych predpisoch ako trestné činy. Súčasné rámcové rozhodnutie je v súlade s týmito ustanoveniami. Revízia súčasných pravidiel ešte prehĺbi spoluprácu medzi policajnými a justičnými orgánmi a medzi orgánmi presadzovania práva a súkromnými subjektmi, čím sa prispeje k plneniu celkových cieľov dohovoru, pričom zostane v súlade s jeho príslušnými ustanoveniami.

1.3. Súlad s existujúcimi ustanoveniami v tejto oblasti politiky

Ciele tohto návrhu sú v súlade s týmito ustanoveniami politiky a legislatívnymi ustanoveniami v oblasti trestného práva:

1. Celoeurópske **mechanizmy spolupráce v trestných veciach**, ktoré uľahčujú koordináciu vyšetrovania a trestného stíhania (trestné právo procesné):

- rámcové rozhodnutie Rady 2002/584/SVV o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi¹¹,
- Dohovor o vzájomnej pomoci v trestných veciach medzi členskými štátmi Európskej únie¹²,
- smernica 2014/41/EÚ o európskom vyšetrovacom príkaze v trestných veciach¹³,
- rámcové rozhodnutie Rady 2005/214/SVV o uplatňovaní zásady vzájomného uznávania na peňažné sankcie¹⁴,
- rámcové rozhodnutie Rady 2009/948/SVV o predchádzaní kolíziám pri výkone právomoci v trestných veciach a ich urovnávaní¹⁵,
- rámcové rozhodnutie Rady 2009/315/SVV o organizácii a obsahu výmeny informácií z registra trestov medzi členskými štátmi¹⁶,
- smernica 2012/29/EÚ, ktorou sa stanovujú minimálne normy v oblasti práv, podpory a ochrany obetí trestných činov¹⁷,

¹⁰ [Dohovor Rady Európy o počítačovej kriminalite](#) (ETS. č. 185).

¹¹ [Rámcové rozhodnutie Rady 2002/584/SVV](#) z 13. júna 2002 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi.

¹² [Akt Rady z 29. mája 2000](#) potvrdzujúci v súlade s článkom 34 Zmluvy o Európskej únii Dohovor o vzájomnej pomoci v trestných veciach medzi členskými štátmi Európskej únie.

¹³ [Smernica 2014/41/EÚ](#) z 3. apríla 2014 o európskom vyšetrovacom príkaze v trestných veciach.

¹⁴ [Rámcové rozhodnutie Rady 2005/214/SVV](#) z 24. februára 2005 o uplatňovaní zásady vzájomného uznávania na peňažné sankcie.

¹⁵ [Rámcové rozhodnutie Rady 2009/948/SVV](#) z 30. novembra 2009 o predchádzaní kolíziám pri výkone právomoci v trestných veciach a ich urovnávaní.

¹⁶ [Rámcové rozhodnutie Rady 2009/315/SVV](#) z 26. februára 2009 o organizácii a obsahu výmeny informácií z registra trestov medzi členskými štátmi.

- nariadenie (EÚ) 2016/794 o Europol¹⁸,
- rozhodnutie Rady 2002/187/SVV, ktorým sa zriaďuje Eurojust¹⁹,
- závery Rady o zlepšení trestnej justície v kybernetickom priestore²⁰.

Týmto návrhom sa v zásade nezavádzajú ustanovenia špecifické pre podvody pri bezhotovostných platbách, ktoré by sa odchyľovali od uvedených širších nástrojov s cieľom zamedziť fragmentácii, ktorá by mohla komplikovať transpozíciu a vykonávanie zo strany členských štátov. Jedinou výnimkou je smernica 2012/29/EÚ o právach, podpore a ochrane obetí, ktorú tento návrh dopĺňa.

2. Právne akty, ktorými sa **kriminalizuje konanie** týkajúce sa podvodov s bezhotovostnými platobnými prostriedkami a ich falšovania (trestné právo hmotné):
 - smernica 2013/40/EÚ o útokoch na informačné systémy²¹:
 - tento návrh dopĺňa smernicu 2013/40 tým, že rieši rôzne aspekty počítačovej kriminality²². Obidva nástroje zodpovedajú rôznym súborom ustanovení Budapešťianskeho dohovoru Rady Európy o počítačovej kriminalite²³, ktorý je pre EÚ referenčným medzinárodným právnym rámcom²⁴,
 - tento návrh je tiež v súlade so smernicou 2013/40, keďže je založený na podobnom prístupe ku konkrétnym otázkam, ako je súdna právomoc alebo stanovenie minimálnej výšky pre maximálne tresty,

¹⁷ [Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2012/29/EÚ](#) z 25. októbra 2012, ktorou sa stanovujú minimálne normy v oblasti práv, podpory a ochrany obetí trestných činov a ktorou sa nahrádza rámcové rozhodnutie Rady 2001/220/SVV.

¹⁸ [Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady \(EÚ\) 2016/794](#) z 11. mája 2016 o Agentúre Európskej únie pre spoluprácu v oblasti presadzovania práva (Europol), ktorým sa nahrádzajú a zrušujú rozhodnutia Rady 2009/371/SVV, 2009/934/SVV, 2009/935/SVV, 2009/936/SVV a 2009/968/SVV.

¹⁹ [Rozhodnutie Rady 2002/187/SVV](#) z 28. februára 2002, ktorým sa zriaďuje Eurojust s cieľom posilniť boj proti závažným trestným činom.

²⁰ [Závery Rady](#) zo 6. júna 2016 o zlepšení trestnej justície v kybernetickom priestore.

²¹ [Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/40/EÚ](#) z 12. augusta 2013 o útokoch na informačné systémy, ktorou sa nahrádza rámcové rozhodnutie Rady 2005/222/SVV.

²² V stratégii kybernetickej bezpečnosti EÚ sa uvádza, že „počítačová kriminalita sa zvyčajne vzťahuje na široký rozsah rôznych trestných činností, ktoré sa týkajú počítačov a informačných systémov buď ako primárneho nástroja, alebo ako primárneho cieľa. Počítačová kriminalita zahŕňa tradičné trestné činy (napr. podvod, falšovanie a krádež totožnosti), trestné činy súvisiace s obsahom (napr. online distribúcia detskej pornografie alebo podnecovanie k rasovej nenávisti) a trestné činy špecifické pre počítače a informačné systémy (napr. útoky na informačné systémy, odopretie služby a škodlivý softvér)“.

²³ [Dohovor Rady Európy o počítačovej kriminalite \(ETS. č. 185\)](#). Smernica 2013/40 zodpovedá článkom 2 až 6 dohovoru, zatiaľ čo nová iniciatíva by zodpovedala článkom 7 a 8 dohovoru.

²⁴ Komisia a vysoká predstaviteľka Európskej únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku – [Spoločné oznámenie o stratégii kybernetickej bezpečnosti Európskej únie: otvorený, bezpečný a chránený kybernetický priestor](#).

- smernica 2014/62/EÚ o trestnoprávnej ochrane eura a ostatných mien proti falšovaniu²⁵:
 - tento návrh dopĺňa smernicu 2014/62/EÚ, pretože sa vzťahuje na falšovanie bezhotovostných platobných nástrojov, zatiaľ čo smernica 2014/62/EÚ sa vzťahuje na falšovanie hotovosti,
 - je tiež v súlade so smernicou 2014/62/EÚ, lebo používa rovnaký prístup k niektorým ustanoveniam, napríklad k nástrojom vyšetrovania,
- smernica 2017/541/EÚ o boji proti terorizmu:
 - tento návrh dopĺňa smernicu 2017/541/EÚ, pretože jeho cieľom je znížiť celkovú výšku finančných prostriedkov získaných z podvodov pri bezhotovostných platbách, z ktorých väčšinu využívajú organizované zločinecké skupiny na páchanie závažných zločinov vrátane terorizmu,
- návrh smernice o boji proti praniu špinavých peňazí prostredníctvom trestného práva:
 - tento návrh a návrh smernice o boji proti praniu špinavých peňazí prostredníctvom trestného práva sa navzájom dopĺňajú, pretože smernica o boji proti praniu špinavých peňazí prostredníctvom trestného práva poskytuje potrebný právny rámec na boj proti praniu príjmov z trestnej činnosti generovaných podvodmi pri bezhotovostných platbách (prostredníctvom bielych koní) ako predikatívneho trestného činu.

1.4. Súlad s ostatnými politikami EÚ

Tento návrh je v súlade s programom EÚ v oblasti bezpečnosti a stratégiou kybernetickej bezpečnosti EÚ, lebo tieto majú ako hlavný cieľ zvýšenie bezpečnosti.

Okrem toho je tento návrh v súlade so stratégiou digitálneho jednotného trhu, ktorá sa snaží posilniť dôveru používateľov v digitálny trh, čo je ďalším hlavným cieľom návrhu. V súvislosti so stratégiou digitálneho jednotného trhu existujú rôzne právne nástroje pre uľahčenie bezpečných platieb v celej EÚ, s ktorými je tento návrh tiež v súlade:

- revidovaná smernica o platobných službách (PSD2)²⁶ obsahuje celý rad opatrení, ktoré zvýšia bezpečnostné požiadavky na elektronické platby a poskytnú právny rámec a rámec dohľadu pre nových účastníkov na platobnom trhu,
- smernica 2015/849 o predchádzaní využívaniu finančného systému na účely prania špinavých peňazí alebo financovania terorizmu²⁷ (štvrtá smernica o boji proti praniu

²⁵ [Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/62/EÚ](#) z 15. mája 2014 o trestnoprávnej ochrane eura a ostatných mien proti falšovaniu, ktorou sa nahrádza rámcové rozhodnutie Rady 2000/383/SVV.

²⁶ [Smernica Európskeho parlamentu a Rady \(EÚ\) 2015/2366](#) z 25. novembra 2015 o platobných službách na vnútornom trhu, ktorou sa menia smernice 2002/65/ES, 2009/110/ES a 2013/36/EÚ a nariadenie (EÚ) č. 1093/2010 a ktorou sa zrušuje smernica 2007/64/ES.

²⁷ [Smernica 2015/849/EÚ](#) z 20. mája 2015 o predchádzaní využívaniu finančného systému na účely prania špinavých peňazí alebo financovania terorizmu, ktorou sa mení nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 648/2012 a zrušuje smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/60/ES a smernica Komisie 2006/70/ES.

špinavých peňazí) sa vzťahuje na situáciu, keď zločinci zneužívajú bezhotovostné platobné nástroje s cieľom zatajiť svoju činnosť. Tento návrh ju dopĺňa tým, že sa vzťahuje na situácie, keď si zločinci bezhotovostné platobné nástroje napríklad nezákonne prisvojili, sfalšovali alebo napodobnili ich,

- návrh smernice, ktorou sa mení smernica 2015/849 o predchádzaní využívaniu finančného systému na účely prania špinavých peňazí alebo financovania terorizmu²⁸, z ktorého súčasný návrh preberá rovnaké vymedzenie pojmu virtuálnych mien. Ak sa vymedzenie tohto pojmu počas procesu schvaľovania uvedeného návrhu zmení, vymedzenie pojmu v tomto návrhu by sa malo príslušným spôsobom zosúladiť,
- ďalšie relevantné právne akty zahŕňajú nariadenie (EÚ) 2015/847 o údajoch sprevádzajúcich prevody finančných prostriedkov²⁹, nariadenie (EÚ) č. 910/2014 o elektronickej identifikácii a dôveryhodných službách pre elektronické transakcie na vnútornom trhu³⁰, nariadenie (EÚ) 2012/260, ktorým sa ustanovujú technické a obchodné požiadavky na úhrady a inkasá v eurách³¹, a smernicu (EÚ) 2016/1148 o opatreniach na zabezpečenie vysokej spoločnej úrovne bezpečnosti sietí a informačných systémov v Únii (smernica NIS)³².

Tieto právne akty vo všeobecnosti napomáhajú zavádzať prísnejšie preventívne opatrenia. Tento návrh ich dopĺňa o opatrenia na ukladanie sankcií za trestnú činnosť a umožnenie trestného stíhania, keď zlyhala prevencia.

2. PRÁVNY ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

2.1. Právny základ

Právnym základom pre opatrenie EÚ je článok 83 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, v ktorom sa **falšovanie platobných prostriedkov, počítačová kriminalita a organizovaná trestná činnosť** výslovne uvádzajú ako oblasti obzvlášť závažnej trestnej činnosti s cezhraničným rozmerom:

*„Európsky parlament a Rada môžu v súlade s riadnym legislatívnym postupom prostredníctvom smerníc ustanoviť minimálne pravidlá týkajúce sa vymedzenia trestných činov a sankcií v oblastiach obzvlášť závažnej trestnej činnosti s **cezhraničným rozmerom** vyplývajúcim z povahy alebo dôsledkov týchto trestných činov alebo z osobitnej potreby bojovať proti nim na spoločnom základe.*

²⁸ [Návrh smernice](#) Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa mení smernica (EÚ) 2015/849 o predchádzaní využívaniu finančného systému na účely prania špinavých peňazí alebo financovania terorizmu a smernica 2009/101/ES.

²⁹ [Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady \(EÚ\) 2015/847](#) z 20. mája 2015 o údajoch sprevádzajúcich prevody finančných prostriedkov, a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1781/2006.

³⁰ [Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady \(EÚ\) č. 910/2014](#) z 23. júla 2014 o elektronickej identifikácii a dôveryhodných službách pre elektronické transakcie na vnútornom trhu a o zrušení smernice 1999/93/ES.

³¹ [Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady \(EÚ\) č. 260/2012](#) zo 14. marca 2012, ktorým sa ustanovujú technické a obchodné požiadavky na úhrady a inkasá v eurách a ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 924/2009.

³² [Smernica Európskeho parlamentu a Rady \(EÚ\) 2016/1148](#) zo 6. júla 2016 o opatreniach na zabezpečenie vysokej spoločnej úrovne bezpečnosti sietí a informačných systémov v Únii.

*Týmito oblasťami trestnej činnosti sú: terorizmus, obchodovanie s ľuďmi a sexuálne zneužívanie žien a detí, nedovolené obchodovanie s drogami, nedovolené obchodovanie so zbraňami, pranie špinavých peňazí, korupcia, **falšovanie platobných prostriedkov, počítačová kriminalita a organizovaná trestná činnosť**.*“

2.2. Variabilná geometria

Rámcové rozhodnutie 2001/413/SVV o boji proti podvodom a falšovaniu bezhotovostných platobných prostriedkov sa vzťahuje na všetky členské štáty.

V súlade s Protokolom č. 21 o postavení Spojeného kráľovstva a Írska s ohľadom na priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, ktorý je pripojený k zmluvám, sa Spojené kráľovstvo a Írsko môžu rozhodnúť zúčastniť sa na prijatí tohto návrhu. Túto možnosť majú aj po prijatí návrhu.

Keďže Spojené kráľovstvo 29. marca 2017 oznámilo v súlade s článkom 50 Zmluvy o Európskej únii (ZEÚ) svoj úmysel vystúpiť z Únie, zmluvy sa na Spojené kráľovstvo prestanú vzťahovať odo dňa nadobudnutia platnosti dohody o vystúpení, alebo ak dohoda nenadobudne platnosť, po dvoch rokoch od uvedeného oznámenia, pokiaľ Európska rada po dohode so Spojeným kráľovstvom nerozhodne o predĺžení tejto lehoty. Preto sa bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia dohody o vystúpení, tento uvedený opis účasti Spojeného kráľovstva na tomto návrhu uplatňuje iba dovtedy, kým je Spojené kráľovstvo členským štátom.

V súlade s Protokolom č. 22 o postavení Dánska sa Dánsko nezúčastňuje na prijatí opatrení Radou podľa hlavy V ZFEÚ (s výnimkou vízovej politiky). Podľa opatrení, ktoré sú v súčasnosti účinné, sa preto Dánsko nezúčastňuje na prijatí tohto návrhu a nebude ním viazané.

2.3. Subsidiarita

Podvody pri bezhotovostných platbách majú veľmi významný cezhraničný rozmer v rámci EÚ, ako aj mimo nej. Typický prípad môže zahŕňať kopírovanie (skimming) údajov z karty v krajine EÚ, vytvorenie falošnej karty s použitím týchto údajov a výber hotovosti s falošnou kartou mimo EÚ s cieľom obísť prísne bezpečnostné normy. Táto trestná činnosť sa čím ďalej tým viac presúva úplne na internet.

Preto členské štáty konajúce samostatne alebo nekoordinovane nemôžu dosiahnuť na uspokojivej úrovni cieľ účinne bojovať proti týmto trestným činom:

- Tieto trestné činy vytvárajú situácie, keď obeť, páchateľ a dôkazy môžu spadať pod rôzne súdne právomoci a právne rámce v EÚ a mimo nej. V dôsledku toho môže byť účinný boj s touto trestnou činnosťou pre jednotlivé krajiny za absencie spoločných minimálnych pravidiel časovo veľmi náročný a zložitý.
- Potreba opatrenia EÚ už bola uznaná vytvorením existujúcich právnych predpisov EÚ o boji proti podvodom a falšovaniu bezhotovostných platobných prostriedkov (rámcové rozhodnutie).

- Potreba intervencie EÚ sa odráža aj v súčasných iniciatívach s cieľom koordinovať opatrenia členských štátov v tejto oblasti na úrovni EÚ, ako je osobitná skupina Europolu, ktorá pracuje na platobných podvodoch³³, a prioritou cyklu politiky EMPACT týkajúca sa operatívnej spolupráce proti podvodom pri bezhotovostných platbách³⁴. Pridaná hodnota týchto iniciatív pri pomoci členským štátom v boji proti týmto trestným činom bola veľakrát uznaná počas konzultácií zainteresovaných strán pri príprave tohto návrhu, najmä v priebehu stretnutí odborníkov.

Ďalšou pridanou hodnotou opatrenia EÚ je uľahčenie spolupráce s krajinami, ktoré nie sú členmi EÚ, vzhľadom na to, že medzinárodný rozmer podvodov pri bezhotovostných platbách často prekračuje hranice EÚ. Existencia minimálnych spoločných pravidiel v EÚ môže dať podnet aj na účinné legislatívne riešenia v krajinách, ktoré nie sú členmi EÚ, čím by sa globálne uľahčila cezhraničná spolupráca.

2.4. Proporcionalita

V súlade so zásadou proporcionality stanovenou v článku 5 ods. 4 ZEÚ sa navrhovaná nová smernica obmedzuje na to, čo je nevyhnutné a primerané na zavedenie medzinárodných noriem a prispôsobenie existujúcich právnych predpisov o trestných činoch v tejto oblasti novým hrozbám. Opatrenia týkajúce sa používania nástrojov vyšetrovania a výmeny informácií sú zahrnuté len v rozsahu potrebnom na účinné fungovanie navrhovaného trestnoprávneho rámca.

V tomto návrhu sa vymedzuje rozsah trestných činov s cieľom zahrnúť všetko príslušné konanie, no s obmedzením sa na to, čo je nevyhnutné a primerané.

2.5. Výber nástroja

V súlade s článkom 83 ods. 1 ZFEÚ možno minimálne pravidlá pre vymedzenie trestných činov a sankcií v oblasti závažnej trestnej činnosti s cezhraničným rozmerom vrátane falšovania platobných prostriedkov a počítačovej kriminality stanoviť len prostredníctvom smernice Európskeho parlamentu a Rady prijatej v súlade s riadnym legislatívnym postupom.

3. VÝSLEDKY HODNOTENÍ EX POST, KONZULTÁCIÍ SO ZAINTERESOVANÝMI STRANAMI A POSÚDENÍ VPLYVU

3.1. Hodnotenia *ex post*/kontroly vhodnosti existujúcich právnych predpisov

Komisia uskutočnila hodnotenie³⁵ súčasného právneho rámca EÚ spolu s posúdením vplyvu sprevádzajúcim tento návrh (pre viac informácií pozri príslušný pracovný dokument útvarov Komisie).

Hodnotenie zistilo tri príčinné faktory problémov, každý s celým radom vedľajších príčinných faktorov:

³³ Pozri [webové sídlo Europolu](#).

³⁴ Viac informácií možno nájsť [tu](#).

³⁵ Pracovný dokument útvarov Komisie – Posúdenie vplyvu, sprievodný dokument k návrhu smernice o boji proti podvodom s bezhotovostnými platobnými prostriedkami a proti ich falšovaniu, SWD(2017) 298.

Príčinné faktory	Vedľajšie príčinné faktory
1. Podľa súčasného právneho rámca nie je možné niektoré trestné činy účinne vyšetriť a stíhať .	a) Niektoré trestné činy nie je možné účinne stíhať, pretože činy, ktoré boli spáchané s niektorými platobnými nástrojmi (najmä nehmotnými), sa v členských štátoch trestne postihujú rozdielnym spôsobom, alebo sa nepostihujú. b) Prípravné akty podvodu pri bezhotovostných platbách nie je možné účinne trestne stíhať, lebo sa v jednotlivých členských štátoch trestne postihuje rozdielnym spôsobom, alebo sa nepostihuje vôbec. c) Cezhraničné vyšetrovania môžu byť brzdené, pretože niektoré trestné činy sa v členských štátoch sankcionujú s rôznou výškou trestov . d) Nedostatky pri určovaní súdnej právomoci môžu byť prekážkou účinného cezhraničného vyšetrovania a trestného stíhania.
2. Niektoré trestné činy nie je možné účinne vyšetriť a stíhať z dôvodu operatívnych prekážok .	a) Poskytovanie informácií prostredníctvom žiadostí o cezhraničnú spoluprácu môže trvať príliš dlho, čo brzdí vyšetrovanie a trestné stíhanie. b) Nedostatočné oznamovanie trestných činov orgánom presadzovania práva z dôvodu obmedzení vo verejno-súkromnej spolupráci je prekážkou pre účinné vyšetrovania a trestné stíhanie.
3. Medzery v prevencii využívajú zločinci na páchanie podvodov.	a) Medzery vo výmene informácií v rámci verejno-súkromnej spolupráce brzdia prevenciu. b) Zločinci využívajú nedostatočnú informovanosť obetí.

Príčinné faktory problémov ukazujú, že problémom je väčšinou **regulačné zlyhanie**, keď súčasný právny rámec EÚ (rámcové rozhodnutie) čiastočne zastaral, hlavne z dôvodu **technologického rozvoja**. Hodnotenie ukázalo, že túto regulačnú medzeru novšie právne predpisy dostatočne nepokryli.

3.2. Konzultácie so zainteresovanými stranami

Konzultačné činnosti:

Uskutočnili sa tri typy konzultačných činností: otvorená verejná konzultácia, cielená konzultácia organizovaná Európskou komisiou a cielená konzultácia, ktorú usporiadal dodávateľ:

1. Otvorená verejná konzultácia

Európska komisia začala otvorenú verejnú konzultáciu 1. marca 2017 s cieľom získať spätnú väzbu od širokej verejnosti, pokiaľ ide o vymedzenie problému, dôležitosť a efektívnosť súčasného právneho rámca v oblasti podvodov pri bezhotovostných platbách, ako aj možnosti a ich prípadné účinky na riešenie existujúcich problémov. Konzultácia bola uzavretá po 12 týždňoch, 24. mája 2017.

Tridsaťtri osôb z praxe a dvadsaťjeden členov širokej verejnosti odpovedalo na dotazníky v rámci konzultácie. Štyri osoby z praxe poskytli ďalšie príspevky v písomnej forme. Osoby z praxe zahŕňali:

- súkromné spoločnosti (súkromný sektor),
- medzinárodné alebo vnútroštátne verejné orgány (orgány presadzovania práva, justičné orgány a orgány a inštitúcie EÚ),

- obchodné, podnikateľské alebo profesijné združenia (napr. vnútroštátne bankové federácie),
- mimovládne organizácie, platformy alebo siete,
- profesionálne konzultantské spoločnosti, právnické firmy, samostatne zárobkovo činných konzultantov.

2. Cielená konzultácia organizovaná Európskou komisiou

- veľké stretnutia odborníkov so zástupcami policajných a justičných orgánov zo všetkých krajín EÚ (vybraných členskými štátmi) a odborníci zo súkromného sektora (finančné inštitúcie, poskytovatelia platobných služieb, obchodníci, systémy platobných kariet),
- rôzne stretnutia s odborníkmi a zainteresovanými stranami z akademickej obce, orgánov presadzovania práva, odvetví virtuálnych mien, zástupcami organizácií spotrebiteľov, zástupcami súkromných finančných inštitúcií a zástupcami finančných regulačných orgánov.

3. Cielená konzultácia organizovaná dodávateľom

Dodávateľ zorganizoval cieľnú konzultáciu, ktorá zahŕňala online prieskumy a rozhovory. Predbežné výsledky boli predložené osobitnej skupine pre validáciu, ktorá potom poskytla spätnú väzbu a overila výsledky konzultácie.

Spolu sa zapojilo 125 zainteresovaných strán z 25 členských štátov.

Hlavné výsledky:

- Rozmer trestnej činnosti:

Náklady spájané s podvodmi pri bezhotovostných platbách sa všeobecne považovali za vysoké a v nadchádzajúcich rokoch sa očakávalo ich zvýšenie. Zainteresované strany zo všetkých kategórií čelili ťažkostiam, keď boli požiadané o kvantifikáciu kriminálneho javu. Štatistické údaje sú zriedkavé a nie sú vždy dostupné. Niektoré zo strán však poskytli dôkazy z jednotlivých prípadov, z ktorých je možné vyvodit' závažnosť určitých druhov podvodov pri bezhotovostných platbách.

- Trestnoprávny rámec:

Väčšina zainteresovaných strán považovala súčasný právny rámec EÚ iba za čiastočne zodpovedajúci súčasným potrebám bezpečnosti, najmä pokiaľ ide o vymedzenie platobných nástrojov a trestných činov. Niektoré zainteresované strany potvrdili, že vnútroštátne právne rámce by bolo treba zmeniť.

- Trestné právo procesné:

Napriek existujúcemu právnemu rámcu sa súčasná úroveň spolupráce medzi členskými štátmi na účel vyšetrovania a trestného stíhania považuje za

uspokojivú iba čiastočne. Podpora Europolu pri uľahčovaní cezhraničnej spolupráce bola všeobecne oceňovaná.

- Oznamovanie trestných činov orgánom presadzovania práva:

Názory na oznamovanie trestných činov orgánom presadzovania práva sa lišili: niektorí boli spokojní so súčasnou úrovňou oznamovania trestných činov, zatiaľ čo iní boli presvedčení, že by sa mala zlepšiť. Rôzne kategórie zainteresovaných strán sa zhodli na tom, že budúce možnosti politiky týkajúce sa oznamovania trestných činov musia byť v rovnováhe so skutočnými kapacitami orgánov presadzovania práva na ďalšie sledovanie prípadov.

- Verejno-súkromná spolupráca:

Zainteresované strany považovali spoluprácu medzi verejnými a súkromnými subjektmi celkovo za prínosnú a súhlasili, že by sa mala podporovať, aby sa lepšie riešili podvody pri bezhotovostných platbách, najmä pokiaľ ide o prevenciu.

Väčšina zainteresovaných strán zastávala názor, že verejno-súkromná spolupráca by sa v rámci boja proti podvodom pri bezhotovostných platbách mala zlepšiť. Zdalo sa, že zástupcovia súkromného sektora boli najviac nespokojní. Podľa nich k hlavným prekážkam v spolupráci patria napríklad obmedzenia v možnosti vymieňať si informácie s orgánmi presadzovania práva a v príslušných nástrojoch používaných na umožnenie výmeny.

Prevažná väčšina zainteresovaných strán súhlasila s tým, že na účel vyšetrovania a trestného stíhania zločincov by sa finančným inštitúciám malo povoliť spontánne si vymieňať niektoré osobné údaje obetí (napr. meno, bankový účet, adresa atď.) so štátnou políciou alebo políciou inej krajiny EÚ.

Niektoré zainteresované strany uvádzali tiež nedostatočnú spoluprácu medzi súkromnými a verejnými orgánmi ako prekážku v boji proti podvodom pri bezhotovostných platbách.

Právne predpisy, nesprávne zameranie priorít a nedostatočnú dôveru spolu s praktickými a organizačnými problémami považovali súkromné podniky, verejné orgány, obchodné, podnikateľské alebo profesijné združenia za prekážky v úspešnej spolupráci medzi verejnými orgánmi a súkromnými subjektmi, keď majú účastníci sídlo v rôznych krajinách EÚ. Súkromné podniky a verejné orgány uviedli ako prekážku tiež chýbajúce primerané technológie (napr. komunikačné kanály).

- Práva obetí:

Zainteresované strany zdôraznili význam ochrany obetí podvodu. Niektoré z nich boli toho názoru, že obeť nie sú dostatočne chránené, hoci iniciatívy vyvíjané na úrovni členských štátov na ich ochranu sa celkovo vysoko oceňujú. Združenia obetí rozvinuli dobré mechanizmy spolupráce s orgánmi presadzovania práva. Viaceré zainteresované strany považovali za potrebné lepšie chrániť obeť pred krádežou totožnosti, ktorá sa podľa nich týka tak

fyzických, ako aj právnických osôb. Obete by sa preto mali chrániť bez ohľadu na ich právnu povahu.

3.3. Posúdenie vplyvu

V súlade s usmerneniami Komisie pre lepšiu právnu reguláciu³⁶ Komisia uskutočnila posúdenie vplyvu³⁷ s cieľom vyhodnotiť potrebu legislatívneho návrhu.

Posúdenie vplyvu bolo predložené výboru pre kontrolu regulácie (RSB) a bolo s ním prerokované 12. júla 2017. Výbor ocenil úsilie zamerané na kvantifikáciu nákladov a prínosov. Poskytol kladné stanovisko³⁸ s odporúčaním ďalej zlepšiť správu s ohľadom na tieto kľúčové aspekty:

1. Správa dostatočne nevysvetlila politický kontext ani vzťah s mechanizmami existujúcej a plánovanej justičnej a celoeurópskej spolupráce, ani ako sa dopĺňajú.
2. Zdá sa, že cieľ iniciatívy týkajúci sa rastu bol zveličený.

Správa o posúdení vplyvu bola revidovaná s prihliadnutím na odporúčania výboru obsiahnuté v jeho priaznivom stanovisku.

Po zmapovaní prípadných opatrení politiky na riešenie každého problému zisteného v hodnotení a po analýze, aké opatrenia sa ponechajú a ktoré sa vyradia, boli opatrenia zoskupené do politických možností. Každá politická možnosť bola zostavená s cieľom riešiť zistené problémy. Rôzne posudzované politické možnosti boli kumulatívne, t. j. so zvýšenou úrovňou legislatívneho opatrenia EÚ. Vzhľadom na to, že problémom je v zásade **regulačné zlyhanie**, bolo dôležité rozpracovať celý rad regulačných nástrojov s cieľom určiť najprimeranejšiu reakciu EÚ.

Rôzne posudzované možnosti boli:

- **Možnosť A:** Zlepšiť vykonávanie právnych predpisov EÚ a uľahčiť samoreguláciu v oblasti spolupráce verejného a súkromného sektora.
- **Možnosť B:** Zaviesť nový právny rámec a uľahčiť samoreguláciu v oblasti spolupráce verejného a súkromného sektora.
- **Možnosť C:** Rovnaká ako možnosť B, ale s ustanoveniami o podpore oznamovania v rámci spolupráce verejného a súkromného sektora namiesto samoregulácie a s novými ustanoveniami o zvyšovaní informovanosti.
- **Možnosť D:** Rovnaká ako možnosť C, ale s ďalšími ustanoveniami týkajúcimi sa súdnej právomoci, ktoré dopĺňajú európsky vyšetrovací príkaz a pravidlá o súdnych príkazoch.

³⁶ Viac informácií o usmerneniach pre lepšiu právnu reguláciu je dostupných [tu](#).

³⁷ Pracovný dokument útvarov Komisie – Posúdenie vplyvu, sprievodný dokument k návrhu smernice o boji proti podvodom s bezhotovostnými platobnými prostriedkami a proti ich falšovaniu, SWD(2017) 298.

³⁸ Európska komisia, Výbor pre kontrolu regulácie – Stanovisko k posúdeniu vplyvu – Boj proti podvodom s bezhotovostnými platobnými prostriedkami a proti ich falšovaniu, SEC(2017) 390.

Uprednostňovanou možnosťou bola možnosť C tak z hľadiska kvality, ako aj z hľadiska nákladov a prínosov.

Pokiaľ ide o prínosy, uprednostňovaná možnosť by pripravila pôdu pre efektívnejšie a účinnejšie opatrenie presadzovania práva proti podvodom pri bezhotovostných platbách prostredníctvom ucelenejšieho uplatňovania pravidiel v celej EÚ, lepšej cezhraničnej spolupráce a silnejšej verejno-súkromnej spolupráce a výmeny informácií. Touto iniciatívou by sa takisto posilnila dôvera v digitálny jednotný trh, a to posilnením bezpečnosti.

Náklady na vytvorenie a vykonávanie novej iniciatívy sa pre členské štáty odhadujú na približne 561 000 EUR (jednorazovo). Priebežné náklady na vykonávanie a presadzovanie v členských štátoch sa odhadujú na približne 2 285 140 EUR ročne (pre všetky členské štáty spolu).

Keďže návrh nepočíta so žiadnymi povinnými pravidlami o oznamovaní, na dodatočné náklady pre podniky vrátane MSP by nemal mať žiaden vplyv. Ani ostatné ustanovenia, ktoré by boli zahrnuté v návrhu, nemajú vplyv na MSP.

Celkovo sa očakáva, že kumulatívny vplyv navrhovaných opatrení na administratívne a finančné náklady bude vyšší, ako je ich súčasná úroveň, keďže počet prípadov, ktoré sa budú musieť vyšetriť, zvýši tlak na zdroje orgánov presadzovania práva v tejto oblasti, ktoré sa budú musieť zvýšiť. Hlavnými dôvodmi sú:

- širšie vymedzenie platobných prostriedkov a ďalších trestných činov, ktoré sa majú riešiť (prípravné akty), pravdepodobne zvýšia počet prípadov, za ktoré zodpovedajú policajné a justičné orgány,
- ďalšie zdroje by boli potrebné na zvýšenie cezhraničnej spolupráce,
- povinnosť členských štátov zhromažďovať štatistické údaje by vytvorila ďalšiu administratívnu záťaž.

Na druhej strane by sa ale zavedením jasného právneho rámca na riešenie faktorov, ktoré umožňujú podvody pri bezhotovostných platbách, vytvorila možnosť odhaľovať, trestne stíhať a sankcionovať činnosti súvisiace s podvodmi už v skoršej fáze. Okrem toho, zlepšenie spolupráce verejného a súkromného sektora síce predstavuje náklady na strane zdrojov, ale návratnosť investície, pokiaľ ide o účinnosť a efektívnosť opatrení na presadzovanie práva, je okamžitá.

3.4. Regulačná vhodnosť a zjednodušenie

Z hľadiska kvality má tento návrh potenciál na zjednodušenie v niekoľkých oblastiach, napr.:

- Ďalšia aproximácia vnútroštátnych trestných rámcov (napr. poskytnutím spoločných definícií a spoločnej minimálnej výšky sankcií pre maximálne tresty) by zjednodušila a uľahčila spoluprácu medzi vnútroštátnymi orgánmi presadzovania práva, ktoré vyšetrujú a trestne stíhajú cezhraničné prípady.
- Najmä jasnejšie pravidlá o súdnej právomoci, posilnená úloha vnútroštátnych kontaktných miest a výmena údajov a informácií medzi vnútroštátnymi policajnými orgánmi a Europolom by mohli ďalej zjednodušiť postupy a metódy pre spoluprácu.

Nie je možné vyčíslieť potenciál zjednodušenia z dôvodu nedostatku údajov (a v niektorých prípadoch je nemožné oddeliť účinky rámcového rozhodnutia).

Potenciál regulačnej vhodnosti tejto iniciatívy je celkovo veľmi obmedzený:

1. Po prvé, rámcové rozhodnutie z roku 2001 je už relatívne jednoduchým právnym aktom s obmedzenou možnosťou ďalšieho zjednodušenia.
2. Po druhé, cieľom tejto iniciatívy je zvýšiť bezpečnosť odstránením súčasných nedostatkov. Zvyčajne by malo za následok skôr vyššie správne náklady na vyšetrovanie a stíhanie trestných činov, ktoré v súčasnosti nie sú upravené, než značné úspory, ktoré by boli dôsledkom zjednodušenia cezhraničnej spolupráce.
3. Po tretie, cieľom iniciatívy nie je klásť ďalšie zaťaženia alebo právne záväzky na podniky a občanov. Od členských štátov sa vyžaduje, aby podporovali a uľahčili oznamovanie cez primerané kanály (namiesto povinného ohlasovania) v súlade s inými nástrojmi EÚ, ako je smernica 2011/93 o boji proti sexuálnemu zneužívaniu a sexuálnemu vykorisťovaniu detí a proti detskej pornografii (článok 16 ods. 2).

3.5. Základné práva

Návrh obsahuje ustanovenia na úpravu právneho rámca pre boj proti podvodom s bezhotovostnými platobnými prostriedkami a proti ich falšovaniu novým a vznikajúcim hrozbám a na reguláciu foriem podvodov pri bezhotovostných platbách, ktoré v súčasnosti nie sú upravené.

Konečným cieľom týchto opatrení je ochrana práv obetí a potenciálnych obetí. Vytvorenie jasného právneho rámca pre orgány presadzovania práva a justičné orgány, aby mohli konať vo veci trestnej činnosti, ktorá sa priamo dotýka osobných údajov obetí, vrátane kriminalizácie prípravných aktov, môže mať kladný vplyv najmä na ochranu práv obetí a potenciálnych obetí na ochranu súkromia a ich práva na ochranu osobných údajov.

Všetky opatrenia stanovené v tomto návrhu sú zároveň rešpektujú základné práva a slobody, ako sú uznané v Charte základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“), a musia sa uplatňovať v súlade s nimi. Akékoľvek obmedzenie výkonu týchto základných práv a slobôd podlieha podmienkam stanoveným v článku 52 ods. 1 charty, konkrétne dodržiavaniu zásady proporcionality, pokiaľ ide o legitímny cieľ skutočne plniť ciele všeobecného záujmu uznané Úniou a chrániť práva a slobody ostatných. Obmedzenia musia mať oporu v právnych predpisoch a musia rešpektovať podstatu práv a slobôd stanovených v charte.

V tejto súvislosti boli zohľadnené rôzne základné práva a slobody zakotvené v charte, okrem iného: právo na slobodu a bezpečnosť, rešpektovanie súkromného a rodinného života, slobodná voľba povolania a právo na prácu, sloboda podnikania, vlastnícke právo, právo na účinný prostriedok nápravy a na spravodlivý proces, prezumpcia nevinoty a právo na obhajobu, zásada zákonnosti a primeranosti trestných činov a trestov, ako aj právo nebyť súdený alebo potrestaný v trestnom konaní dvakrát za ten istý trestný čin.

Týmto návrhom sa najmä rešpektuje zásada, že trestné činy a tresty musia byť stanovené zákonom a musia byť primerané. Obmedzuje sa ním rozsah trestných činov na to, čo je nevyhnutne potrebné na umožnenie účinného stíhania činov, ktoré predstavujú osobitné ohrozenie bezpečnosti a zavádzajú sa ním minimálne pravidlá týkajúce sa úrovne sankcií v súlade so zásadou proporcionality s prihliadnutím na povahu trestného činu.

Tento návrh je koncipovaný tak, aby sa zabezpečilo, že s údajmi osôb podozrivých zo spáchania trestných činov uvedených v tejto smernici sa bude zaobchádzať v súlade so základným právom na ochranu osobných údajov a s existujúcimi uplatniteľnými právnymi predpismi, a to aj v rámci spolupráce verejného a súkromného sektora.

4. VPLYV NA ROZPOČET

Tento návrh nemá žiadny bezprostredný vplyv na rozpočet Únie.

5. ĎALŠIE PRVKY

5.1. Plány vykonávania, spôsob monitorovania, hodnotenia a podávania správ

Komisia bude monitorovať vykonávanie smernice na základe informácií, ktoré poskytnú členské štáty o opatreniach prijatých s cieľom uviesť do účinnosti zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou.

Komisia po dvoch rokoch od uplynutia lehoty na vykonanie tejto smernice predloží Európskemu parlamentu a Rade správu hodnotiacu rozsah, v akom členské štáty prijali potrebné opatrenia na dosiahnutie súladu s touto smernicou.

Okrem toho Komisia uskutoční hodnotenie vplyvu tejto smernice šesť rokov po lehote na jej vykonanie, aby sa zaistilo dostatočne dlhé obdobie na hodnotenie účinkov iniciatívy po jej úplnom vykonaní vo všetkých členských štátoch.

5.2. Vysvetľujúce dokumenty

Vysvetľujúce dokumenty o transpozícii sa nepovažujú za potrebné.

6. PRÁVNE PRVKY NÁVRHU

6.1. Zhrnutie navrhovaného opatrenia

Predkladaný návrh, ktorým sa nahrádza rámcové rozhodnutie 2001/413/SVV, aktualizuje väčšinu jeho súčasných ustanovení a je v súlade so zisteniami hodnotenia a posúdenia vplyvu (napr. pokiaľ ide o uprednostňovanú možnosť).

V nasledujúcej tabuľke vidieť, ako tento návrh zodpovedá rámcovému rozhodnutiu, ktoré články sú nové a ktoré boli aktualizované z rámcového rozhodnutia:

	SMERNICA		RÁMCOVÉ ROZHODNUTIE		Poznámky		
	Článok	Odôvodnenie	Článok	Odôvodnenie			
I. Predmet úpravy a vymedzenie pojmov	1. Predmet úpravy	1-6	Žiadny	1-7	Nové		
	2. Vymedzenie pojmov	7-8	1. Vymedzenie pojmov	10	Aktualizované		
II. Trestné činy	3. Podvodné používanie platobných nástrojov	9	2. Trestné činy týkajúce sa platobných nástrojov	8-10			
	4. Trestné činy napomáhajúce podvodnému použitiu platobných nástrojov						
	5. Trestné činy súvisiace s informačnými systémami						
	6. Nástroje používané na spáchanie trestných činov						
	7. Podnecovanie, napomáhanie a navádzanie a pokus						
	8. Tresty pre fyzické osoby	10-11	6. Tresty	9			
	9. Zodpovednosť právnických osôb	Žiadne	7. Zodpovednosť právnických osôb	Žiadne			
	10. Sankcie pre právnické osoby		8. Sankcie pre právnické osoby				
	III. Súdna právomoc a vyšetrovanie	11. Súdna právomoc	12-14	9. Súdna právomoc 10. Extradícia a trestné stíhanie		11	Nové
		12. Účinné vyšetrovanie	15	Žiadny		Žiadne	
IV. Výmena informácií a oznamovanie trestnej činnosti	13. Výmena informácií	16-18	11. Spolupráca medzi členskými štátmi 12. Výmena informácií	11	Aktualizované		
	14. Oznamovanie trestnej činnosti	19	Žiadny	Žiadne	Nové		
V. Pomoc a podpora obetiam a prevencia	15. Pomoc a podpora obetiam	20-22	Žiadny				
	16. Prevencia	23	Žiadny				
VI. Záverečné ustanovenia	17. Monitorovanie a štatistika	24	Žiadny				
	18. Nahradenie rámcového rozhodnutia	25	Žiadny				
	19. Transpozícia	Žiadne	14. Vykonávanie [článok 14 ods. 1]	Aktualizované			
	20. Hodnotenie a podávanie správ		14. Vykonávanie [článok 14 ods. 2]				
	21. Nadobudnutie účinnosti		15. Nadobudnutie účinnosti				
	Žiadny	26-29	13. Územná pôsobnosť	Vypúšťa sa			

Tento návrh konkrétne:

- vymedzuje platobné nástroje ucelenejším a dôkladnejším spôsobom, čím sa zahŕňajú aj nehmotné platobné nástroje a digitálne platidlá,
- stanovuje za samostatný trestný čin – oddelene od používania takýchto nástrojov – prechovávanie, predaj, obstarávanie na použitie, dovoz, distribúciu alebo akékoľvek sprístupnenie ukradnutého alebo inak protiprávne privlastneného, sfalšovaného alebo napodobneného platobného nástroja,
- rozširuje rozsah trestných činov týkajúcich sa informačných systémov tak, aby zahŕňali všetky platobné transakcie vrátane transakcií pomocou digitálnych platidiel,
- zavádza pravidlá týkajúce sa úrovne trestov, najmä stanovuje minimálnu výšku pre maximálne tresty,
- zahŕňa závažnejšie trestné činy v prípade:
- situácií, keď trestné činy boli spáchané v rámci zločineckej organizácie, ako je vymedzená v rámcovom rozhodnutí 2008/841/SVV, bez ohľadu na trest v ňom uvedený,
- situácií, keď sa trestným činom spôsobí značná celková škoda, alebo páchateľom poskytne značný hospodársky prínos. Cieľom je riešiť prípady s veľkým objemom, malými jednotlivými stratami, najmä pri podvodoch, pri ktorých karta nie je fyzicky prítomná (tzv. card-not-present),
- vysvetľuje rozsah súdnej právomoci, pokiaľ ide o trestné činy uvedené v návrhu, zaistením toho, aby členské štáty mali súdnu právomoc v prípadoch, keď bol trestný čin spáchaný s použitím informačného systému nachádzajúceho sa na území členského štátu, zatiaľ čo páchateľ sa môže nachádzať mimo neho, alebo sa nachádza na území členského štátu, ale informačný systém sa môže nachádzať mimo neho,
- vysvetľuje rozsah súdnej právomoci, pokiaľ ide o účinky trestného činu, zaistením toho, aby členské štáty mohli uplatniť súdnu právomoc, ak trestný čin spôsobí škodu na ich území, vrátane škody vyplývajúcej z krádeže totožnosti osoby,
- zavádza opatrenia na zlepšenie spolupráce v celej Únii v trestných veciach posilnením existujúcej štruktúry a používaním operačných kontaktných miest,
- zlepšuje podmienky pre obete a súkromné subjekty týkajúce sa oznamovania trestnej činnosti,
- rieši potrebu poskytovať štatistické údaje o podvodoch s bezhotovostnými platobnými prostriedkami a ich falšovaní tým, že pre členské štáty stanovuje povinnosť zaistiť zavedenie vhodného systému na zaznamenávanie, vytváranie a poskytovanie štatistických údajov o trestných činoch uvedených v navrhovanej smernici,

- zaisťuje, aby obeť mali prístup k informáciám o svojich právach a dostupnej pomoci a podpore bez ohľadu na to, či ich krajina pobytu je odlišná od krajiny pobytu páchateľa podvodu, alebo na to, kde sa koná vyšetrovanie trestného činu.

6.2. Podrobné vysvetlenie konkrétnych ustanovení návrhu

Článok 1: Predmet úpravy – v tomto článku sa stanovuje rozsah a účel návrhu.

Článok 2: Vymedzenie pojmov – v tomto článku sa vymedzujú pojmy, ktoré sa používajú v celom nástroji. V článku 2 je aj rovnaké vymedzenie pojmu „virtuálne meny“, ako je v návrhu Komisie na smernicu Európskeho parlamentu a Rady, ktorou sa mení smernica (EÚ) 2015/849 o predchádzaní využívaniu finančného systému na účely prania špinavých peňazí alebo financovania terorizmu a smernica 2009/101/ES³⁹. Ak sa vymedzenie tohto pojmu počas procesu schvaľovania uvedeného návrhu zmení, vymedzenie pojmu „virtuálne meny“ v tomto článku by sa malo príslušným spôsobom zosúladiť.

Článok 3: Podvodné používanie platobných nástrojov – v tomto článku sa uvádzajú trestné činy súvisiace s trestnou činnosťou, ktorá priamo a bezprostredne predstavuje podvod, najmä podvodné používanie platobných nástrojov vrátane ukradnutých a sfalšovaných nástrojov. Trestné činy sa uplatňujú na všetky platobné nástroje, či už hmotné alebo nehmotné, a teda sa vzťahujú aj na podvody spáchané s použitím ukradnutých alebo napodobnených platobných údajov alebo iných záznamov, ktoré umožňujú iniciovať platobný príkaz alebo sa používajú na iniciovanie platobného príkazu alebo iného prevodu peňazí vrátane prevodov virtuálnej meny.

Článok 4: Trestné činy napomáhajúce podvodnému použitiu platobných nástrojov – v tomto článku sa vymedzujú trestné činy týkajúce sa trestnej činnosti, ktorá, aj keď bezprostredne nepredstavuje skutočný podvod vedúci k strate majetku, je páchaná ako príprava na podvod. Zahŕňa to krádež alebo sfalšovanie platobného nástroja a rôzne činy, ktoré sú súčasťou obchodovania s takýmito ukradnutými alebo sfalšovanými nástrojmi. Patrí sem ich prechovávanie, distribúcia alebo sprístupnenie na podvodné použitie vrátane prípadov, keď páchateľ si je vedomý možnosti podvodného použitia (*dolus eventualis*). Podobne ako v článku 3 sem patria všetky trestné činy, pri ktorých boli použité platobné nástroje, či už hmotné alebo nehmotné, a preto sa vzťahuje aj na také konanie, ako je obchodovanie s ukradnutými údajmi o karte („carding“) a na phishing⁴⁰.

Článok 5: Trestné činy týkajúce sa informačných systémov – v tomto článku sa vymedzujú trestné činy týkajúce sa informačných systémov, ktoré majú členské štáty trestne postihovať. Zoznam obsahuje prvky, ktoré odlišujú trestné činy od protiprávneho zásahu do systému alebo protiprávneho zásahu do údajov podľa smernice 2013/40/EÚ, napríklad prevod peňažnej hodnoty na nadobudnutie neoprávneného zisku. Toto ustanovenie sem bolo zahrnuté s cieľom trestne postihovať konanie, ako je napadnutie počítača alebo zariadenia obeť hackermi s cieľom presmerovať tok údajov obeť na podvrhnuté webové sídlo elektronického

³⁹ [COM\(2016\) 450 final](#).

⁴⁰ Phishing je metóda, ktorú podvodníci používajú na prístup k hodnotným osobným údajom, ako sú používateľské mená a heslá. Najbežnejšie sa elektronická správa, ktorá vyzerá, ako keby pochádzala z dobre známej a dôveryhodnej spoločnosti, rozošle na dlhý zoznam elektronických adries. Elektronická správa môže príjemcu presmerovať na podvrhnutú webovú stránku, kde je požiadaný o osobné informácie.

bankovníctva a tým naviesť obeť, aby vykonala platbu na bankový účet ovládaný páchatelom (alebo bielymi koňmi)⁴¹. Článok sa vzťahuje aj na iné formy trestnej činnosti, ako napríklad pharming⁴², ktorým sa využívajú informačné systémy na nadobudnutie neoprávneného zisku v prospech páchatel'a alebo inej osoby.

Článok 6: Nástroje používané na spáchanie trestných činov – v tomto článku sa stanovujú trestné činy týkajúce sa nástrojov používaných na páchanie trestných činov uvedených v článku 4 písm. a) a b) a v článku 5, ktoré majú členské štáty trestne postihovať. Cieľom je trestne postihovať zámernú výrobu, predaj, obstarávanie pre použitie, dovoz, distribúciu a iné sprístupnenie napríklad kopírovacích (skimming) zariadení používaných na krádež údajov o karte, ako aj škodlivé programy (malware) a podvrhnuté internetové stránky používané na phishing. Tento článok z veľkej časti vychádza z článku 4 rámcového rozhodnutia 2001/413/SVV a článku 3 písm. d) bodu i) smernice 2014/62/EÚ o trestnoprávnej ochrane eura a iných mien proti falšovaniu.

Článok 7: Podnecovanie, napomáhanie a navádzanie a pokus – toto ustanovenie sa vzťahuje na trestné činy uvedené v článkoch 3 až 6 a od členských štátov sa v ňom požaduje, aby trestne postihovali všetky formy prípravy a účasti. Trestná zodpovednosť za pokus je zahrnutá v prípade trestných činov uvedených v článkoch 3 až 6.

Článok 8: Tresty pre fyzické osoby – na účinný boj proti podvodom s bezhotovostnými platobnými prostriedkami a ich falšovaniu musia byť tresty vo všetkých členských štátoch odrádzajúce. V súlade s inými nástrojmi EÚ, ktorými sa zblížuje výška trestných sankcií, sa v tomto článku stanovuje, aby maximálny trest podľa vnútroštátnych právnych predpisov bol aspoň vo výške troch rokov odňatia slobody, s výnimkou trestných činov podľa článku 6, v prípade ktorých by maximálne tresty mali byť vo výške aspoň dva roky odňatia slobody. Stanovujú sa tu prísnejšie tresty za závažnejšie trestné činy, konkrétne maximálny trest vo výške aspoň piatich rokov, ak trestný čin spácha zločinecká organizácia vymedzená v rámcovom rozhodnutí Rady 2008/841/SVV z 24. októbra 2008 o boji proti organizovanému zločinu⁴³, alebo ak je trestný čin spáchaný vo veľkom rozsahu, čím spôsobí väčšiu alebo značnú škodu, najmä vrátane prípadov s malým jednotlivým dosahom, ale s veľkým objemom celkovej škody, alebo ak páchatel' trestným činom získa celkovú výhodu aspoň 20 000 EUR.

Zdá sa, že trestné činy uvedené v článkoch 2 až 5 rámcového rozhodnutia 2001/413/SVV sú podľa dostupných informácií vo väčšine členských štátov sankcionované prostredníctvom osobitných trestov. Vo všeobecnosti však v členských štátoch nedošlo k žiadnej aproximácii: hoci všetky členské štáty zaviedli tresty odňatia slobody (prínajmenšom v závažných prípadoch), výška trestov za rovnaké činy sa značne líši. V dôsledku toho je odrádzajúci účinok v niektorých štátoch menší než v iných.

Táto rozdielna výška trestov môže tiež brániť justičnej spolupráci. Ak má členský štát vo svojom trestnom zákonníku nízke minimálne tresty, mohlo by to viesť k tomu, že orgány presadzovania práva a justičné orgány pridelia vyšetrovaniu a trestnému stíhaniu podvodov,

⁴¹ Pojem „konajúci ako biely kôň“ označuje osobu, ktorá prevádza príjmy z trestnej činnosti medzi rôznymi krajinami. Biele kone dostávajú príjmy na svoj účet; potom ich požiadajú, aby príjmy vybrali a poslali peniaze na iný účet, často do zahraničia, pričom časť peňazí si ponechávajú pre seba (ActionFraudUK, 2017). Niekedy vedia, že finančné prostriedky sú príjmy z trestnej činnosti; niekedy sú oklamani, že finančné prostriedky sú získané legálnym spôsobom.

⁴² Pharming je podvodná praktika, keď je na osobný počítač alebo server nainštalovaný škodlivý kód, ktorý presmeruje používateľa na falošné internetové stránky bez jeho vedomia alebo súhlasu.

⁴³ [Ú. v. EÚ L 300, 11.11.2008, s. 42.](#)

pri ktorých karta nie je fyzicky prítomná (*card-not-present*), nízku prioritu. To môže zasa brániť cezhraničnej spolupráci, pokiaľ ide o včasné spracovanie žiadosti, keď iný členský štát žiada o pomoc. Je pravdepodobné, že z takýchto rozdielných úrovní trestov ťažia hlavne páchatelia najzávažnejších trestných činov, t. j. nadnárodné organizované zločinecké skupiny, ktoré majú operačné základne v niekoľkých členských štátoch.

Články 9 a 10: Zodpovednosť právnických osôb a sankcie pre právnické osoby – tieto články sa vzťahujú na všetky trestné činy uvedené v článkoch 3 až 7. Od členských štátov sa v nich žiada, aby zaistili zodpovednosť právnických osôb, ktorou sa nevyklučuje zodpovednosť fyzických osôb, a aby voči právnickým osobám uplatňovali účinné, primerané a odrádzajúce sankcie. V článku 10 sa uvádzajú príklady sankcií.

Článok 11: Súdna právomoc – v tomto článku, ktorý vychádza zo zásady teritoriality a subjektivity, sa uvádzajú situácie, v ktorých členské štáty musia stanoviť svoju súdnu právomoc pre trestné činy uvedené v článkoch 3 až 7.

Obsahuje prvky z článku 12 smernice 2013/40/EÚ o útokoch na informačné systémy. Pri podvodoch s bezhotovostnými platobnými prostriedkami a ich falšovaní, ku ktorým dochádza online, je pravdepodobné, že sa trestné činy sa budú dotýkať niekoľkých súdnych právomocí: často sú spáchané s použitím informačných systémov mimo územia, na ktorom sa páchatel fyzicky nachádza, a majú dôsledky v tretej krajine, kde sa môžu nachádzať aj dôkazy. Preto cieľom článku 11 je zaistiť, aby územná príslušnosť zahŕňala situácie, keď páchatel a informačný systém, ktorý páchatel používa na páchanie trestnej činnosti, sa nachádzajú na rôznych územiach.

Tento článok obsahuje nový prvok, ktorý je zameraný na riešenie potreby uplatniť súdnu právomoc, ak bola škoda spôsobená na území podliehajúcim inej súdnej právomoci, ako je tá právomoc, kde došlo k činu, a to vrátane škôd vyplývajúcich z krádeže totožnosti. Cieľom je pokryť situácie, ktoré nie sú upravené v smernici 2013/40/EÚ o útokoch na informačné systémy a ktoré sú obvyklé pre trestný čin podvodu pri bezhotovostných platbách. Patria sem prípady, pri ktorých žiadny z trestných činov súvisiacich s trestnou činnosťou (napr. krádež údajov o bankovej karte, klonovanie karty, nezákonný výber hotovosti z bankomatu) nebol spáchaný v členskom štáte, v ktorom bola spôsobená škoda (napr. kde má obeť zriadený bankový účet, z ktorého boli odcudzené finančné prostriedky). V týchto prípadoch je veľká pravdepodobnosť, že obeť nahlási udalosť orgánom členského štátu, v ktorom boli zistené hospodárske straty. Uvedený členský štát musí byť schopný vykonávať súdnu právomoc na zabezpečenie účinného vyšetrovania a trestného stíhania a zároveň slúžiť ako východiskový bod pre vyšetrovanie, ktoré môže zahŕňať viaceré členské štáty a tretie krajiny.

Článok 12: Účinné vyšetrovania – tento článok je zameraný na zabezpečenie toho, aby nástroje vyšetrovania, ktoré sú stanovené vo vnútroštátnom práve pre organizovanú trestnú činnosť alebo iné prípady závažných zločinov, mohli byť použité aj pri vyšetrovaní podvodov s bezhotovostnými platobnými prostriedkami a ich falšovania, a to aspoň v závažných prípadoch. Cieľom tohto článku je takisto zabezpečiť, aby sa v nadväznosti na zákonitú súdne príkazy informácie poskytovali orgánom bezodkladne.

Článok 13: Výmena informácií – cieľom tohto článku je podporiť využívanie vnútroštátnych kontaktných miest vo vyššej miere.

Článok 14: Oznamovanie trestnej činnosti – tento článok sa zameriava na riešenie potreby zistenej v posúdení vplyvu, ktorou je zvýšiť a uľahčiť oznamovanie trestnej činnosti. Jeho

cieľom je zaistiť dostupnosť primeraných kanálov na oznamovanie trestných činov zo strany obetí a súkromných subjektov a podporiť bezodkladné oznamovanie v súlade s podobným ustanovením v článku 16 ods. 2 smernice 2011/93/EÚ o boji proti sexuálnemu zneužívaniu a sexuálnemu vykorisťovaniu detí a proti detskej pornografii. Príklady opatrení, ktoré sa majú prijať, sú v odôvodnení 19.

Článok 15: Pomoc a podpora obetiam – týmto článkom sa od členských štátov vyžaduje, aby zabezpečili poskytovanie informácií obetiam podvodov pri bezhotovostných platbách, ako aj kanály na oznamovanie trestnej činnosti a poradenstvo o tom, ako sa chrániť pred negatívnymi dôsledkami podvodu a pred poškodením dobrého mena, ktoré z neho vyplývajú.

Tento článok sa vzťahuje tak na právnické, ako aj fyzické osoby, ktoré sú rovnako postihnuté dôsledkami trestných činov, na ktoré sa prekladaný návrh vzťahuje. Zavádzajú sa ním aj ustanovenia na rozšírenie osobitných práv stanovených v smernici 2012/29/EÚ pre fyzické osoby na právnické osoby.

Článok 16: Prevencia – tento článok rieši potrebu zvýšiť informovanosť a tým znížiť riziko, že sa osoby stanú obeťou podvodu, a to pomocou informačných a osvetových kampaní a výskumných a vzdelávacích programov. V posúdení vplyvu boli zistené nedostatky v prevencii ako problémové príčinné faktory podvodov pri bezhotovostných platbách. Tento článok dodržiava podobný prístup ako článok 23 (prevencia) smernice 2011/93/EÚ o boji proti sexuálnemu zneužívaniu a sexuálnemu vykorisťovaniu detí a proti detskej pornografii.

Článok 17: Monitorovanie a štatistika – tento článok rieši potrebu poskytovať štatistické údaje o podvodoch s bezhotovostnými platobnými prostriedkami a ich falšovaní tým, že pre členské štáty stanovuje povinnosť zaistiť zavedenie primeraného systému na zaznamenávanie, vytváranie a poskytovanie štatistických údajov o trestných činoch uvedených v navrhovanej smernici a na monitorovanie účinnosti ich systémov (vzťahuje sa na všetky súdne fázy) na boj proti podvodu pri bezhotovostných platbách. Článok sleduje podobný prístup ako článok 14 (monitorovanie a štatistika) smernice 2013/40/EÚ o útokoch na informačné systémy a článok 44 smernice (EÚ) 2015/849 o predchádzaní využívaniu finančného systému na účely prania špinavých peňazí alebo financovania terorizmu (štvrtá smernica o boji proti praniu špinavých peňazí). Ďalším cieľom je prispieť k riešeniu súčasnej obmedzenej dostupnosti údajov o podvodoch, čo by pomohlo pri hodnotení účinnosti vnútroštátnych systémov v boji proti podvodu pri bezhotovostných platbách.

Článok 18: Nahradenie rámcového rozhodnutia 2001/413/SVV – týmto článkom sa nahrádzajú súčasné ustanovenia v oblasti podvodov s bezhotovostnými platobnými prostriedkami a ich falšovania pre členské štáty, ktoré sa zúčastňujú na tejto smernici.

Články 19, 20 a 21 – tieto články obsahujú ďalšie ustanovenia o transpozícii členskými štátmi, hodnotení a podávaní správ Komisiou a nadobudnutí účinnosti smernice.

Návrh

SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY

o boji proti podvodom s bezhotovostnými platobnými prostriedkami a proti ich falšovaniu, ktorou sa nahrádza rámcové rozhodnutie Rady 2001/413/SVV

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 83 ods. 1,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom,

keďže:

- (1) Podvody s bezhotovostnými platobnými prostriedkami a ich falšovanie sú hrozbou pre bezpečnosť, keďže predstavujú zdroj príjmu pre organizovanú trestnú činnosť, a tým umožňujú ďalšiu trestnú činnosť, ako je terorizmus, obchodovanie s drogami a obchodovanie s ľuďmi.
- (2) Podvody s bezhotovostnými platobnými prostriedkami a ich falšovanie sú tiež prekážkou digitálneho jednotného trhu, pretože oslabujú dôveru spotrebiteľov a spôsobujú priame hospodárske straty.
- (3) Rámcové rozhodnutie Rady 2001/413/SVV⁴⁴ sa musí aktualizovať a doplniť o ďalšie ustanovenia o trestných činoch, trestoch a cezhraničnej spolupráci.
- (4) Významné medzery a rozdiely v zákonoch členských štátov v oblasti podvodov s bezhotovostnými platobnými prostriedkami a ich falšovania môžu brániť v boji proti tomuto druhu trestnej činnosti, ako aj iným závažným zločinom a organizovanej trestnej činnosti, ktoré s ňou súvisia a ktoré sú z takýchto podvodov a falšovania financované, a môžu skomplikovať účinnú policajnú a justičnú spoluprácu v tejto oblasti.
- (5) Podvody s bezhotovostnými platobnými prostriedkami a ich falšovanie majú významný cezhraničný rozmer zdôraznený narastajúcim digitálnym prvkom, ktorý podčiarkuje potrebu ďalšej aproximácie trestnoprávnych predpisov v tejto oblasti.

⁴⁴

Rámcové rozhodnutie Rady 2001/413/SVV z 28. mája 2001 o boji proti podvodom a falšovaniu bezhotovostných platobných prostriedkov (Ú. v. ES L 149, 2.6.2001, s. 1).

- (6) V posledných rokoch došlo nielen k exponenciálnemu rastu digitálneho hospodárstva, ale aj k šíreniu inovácií v mnohých oblastiach, a to vrátane platobných technológií. K novým platobným technológiám patrí používanie nových druhov platobných nástrojov, ktoré na jednej strane vytvárajú nové príležitosti pre spotrebiteľov a podniky, na strane druhej ale zvyšujú príležitosti na podvody. Právny rámec preto musí zostať aj naďalej relevantný a aktuálny vzhľadom na technologický rozvoj.
- (7) Na zabezpečenie konzistentného prístupu v členských štátoch pri uplatňovaní tejto smernice je dôležité spoločné vymedzenie pojmov v tejto oblasti. Do vymedzenia pojmov treba zahrnúť nové druhy platobných nástrojov, ako sú elektronické peniaze a virtuálne meny.
- (8) Zabezpečenie ochrany trestným právom, hlavne v prípade platobných nástrojov, ktoré sú vybavené osobitnou formou ochrany pred napodobovaním alebo zneužívaním, má za cieľ nabádať prevádzkovateľov, aby nimi vydávané platobné nástroje zabezpečovali takouto osobitnou formou ochrany, a tým dopĺňali tieto platobné nástroje o prvok prevencie.
- (9) Na ochranu bezhotovostných platobných prostriedkov pred podvodmi a falšovaním sú nevyhnutné účinné a efektívne trestnoprávne opatrenia. Potrebný je najmä spoločný trestnoprávny prístup k podstatným znakom trestnej činnosti, ktoré napomáhajú samotnému podvodnému používaniu platobných prostriedkov alebo sú prípravou naň. Konanie, ako je získavanie a prechovávanie platobných nástrojov s úmyslom spáchať podvod (napríklad prostredníctvom phishingu alebo skimmingu) a ich distribúcia (napríklad predajom informácií o kreditných kartách na internete), by sa teda malo kvalifikovať ako trestný čin samostatne bez toho, aby bolo priamo spojené so samotným podvodným používaním platobných prostriedkov. Za trestnú činnosť by sa teda mali považovať aj okolnosti, keď prechovávanie, obstarávanie alebo distribúcia nevyústi do samotného podvodného použitia takýchto platobných nástrojov v prípadoch, že páchateľ si je vedomý takej možnosti (*dolus eventualis*). Touto smernicou sa nesankcionuje legitímne používanie platobných nástrojov, a to ani pri poskytovaní inovatívnych platobných služieb, ako sú služby bežne vyvíjané spoločnosťami v oblasti finančných technológií, ani v súvislosti s nimi.
- (10) Sankcie a tresty za podvody a falšovanie bezhotovostných platobných prostriedkov by mali byť v rámci celej Únie účinné, primerané a odrádzajúce.
- (11) Je vhodné stanoviť prísnejšie tresty, ak trestný čin spácha zločinecká organizácia podľa vymedzenia v rámcovom rozhodnutí Rady 2008/841/SVV⁴⁵, alebo keď je trestný čin spáchaný vo veľkom rozsahu, čím spôsobí väčšiu alebo značnú škodu obetiam alebo páchateľovi celkovú výhodu vo výške aspoň 20 000 EUR.
- (12) Pravidlami určenia súdnej právomoci by sa malo zabezpečiť, aby trestné činy stanovené v tejto smernici boli účinne trestne stíhané. Vo všeobecnosti je na riešenie trestných činov najvhodnejší systém trestného súdnictva tej krajiny, v ktorej k činu došlo. Členské štáty by preto mali určiť svoju súdnu právomoc pri trestných činoch spáchaných na ich území, pri trestných činoch, ktoré spáchali ich štátni príslušníci, a pri trestných činoch, ktorými bola spôsobená škoda na ich území.

⁴⁵

Rámcové rozhodnutie Rady 2008/841/SVV z 24. októbra 2008 o boji proti organizovanému zločinu (Ú. v. EÚ L 300, 11.11.2008, s. 42).

- (13) Informačné systémy predstavujú výzvu pre tradičné chápanie teritoriality, pretože sa v zásade môžu používať a kontrolovať na diaľku z ktoréhokoľvek miesta. Keď si členské štáty uplatňujú svoju súdnu právomoc na základe toho, že trestný čin bol spáchaný na ich území, zdá sa vhodné posudzovať rozsah ich súdnej právomoci aj pri trestných činoch spáchaných pomocou informačných systémov. Súdna právomoc by sa v takýchto prípadoch mala vzťahovať na situácie, keď je informačný systém umiestnený na území členského štátu, hoci páchatel' sa môže nachádzať mimo neho, ako aj na situácie, keď sa páchatel' nachádza na území členského štátu, zatiaľ čo informačný systém môže byť umiestnený mimo neho.
- (14) Treba riešiť komplexnosť otázky určenia súdnej právomoci, pokiaľ ide o následky trestného činu v inej jurisdikcii ako v tej, v ktorej bol čin skutočne spáchaný. Súdna právomoc by sa teda mala na trestné činy uplatňovať vzhľadom na akékoľvek škody spôsobené takýmito činmi na území daného členského štátu, bez ohľadu na štátnu príslušnosť a fyzickú prítomnosť ich páchatel'ov.
- (15) Vzhľadom na potrebu osobitných nástrojov na účinné vyšetrowanie podvodov s bezhotovostnými platobnými prostriedkami a ich falšovanie a ich význam pre účinnú medzinárodnú spoluprácu medzi vnútroštátnymi orgánmi by vyšetrovacie nástroje, ktoré sa obvykle používajú v prípadoch týkajúcich sa organizovanej trestnej činnosti alebo iných závažných zločinov, mali byť k dispozícii príslušným orgánom vo všetkých členských štátoch na vyšetrowanie takýchto trestných činov. Používanie takýchto nástrojov so zreteľom na zásadu proporcionality a v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi by malo byť primerané povahe a závažnosti vyšetrowaných trestných činov. Okrem toho, aby orgány presadzovania práva a ďalšie príslušné orgány mohli vyšetrowať a stíhať trestné činy stanovené v tejto smernici, mali by mať včasný prístup k relevantným informáciám.
- (16) V mnohých prípadoch sú základom trestnej činnosti incidenty, ktoré by sa mali oznamovať príslušným vnútroštátnym orgánom podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1148⁴⁶. Pri takýchto incidentoch môže existovať podozrenie o ich súvisi s trestnou činnosťou aj vtedy, keď dôkazy o trestnom čine nie sú spočiatku dostatočne jasné. V tejto súvislosti by sa príslušní prevádzkovatelia základných služieb a poskytovatelia digitálnych služieb mali nabádať k tomu, aby sa o oznámenia, ktoré sa vyžadujú podľa smernice (EÚ) 2016/1148, podelili s orgánmi presadzovania práva s cieľom vytvoriť účinnú a komplexnú reakciu a uľahčiť stanovenie totožnosti páchatel'ov a zodpovednosti za ich konanie. Najmä podpora chráneného, bezpečného a odolnejšieho prostredia si vyžaduje, aby orgánom presadzovania práva boli systematicky oznamované incidenty, v prípade ktorých existuje podozrenie o ich súvisi so závažnou trestnou činnosťou. Okrem toho by v prípade potreby jednotky pre riešenie počítačových bezpečnostných incidentov, vytvorené podľa článku 9 smernice (EÚ) 2016/1148, mali byť zapojené do vyšetrowania na účely presadzovania práva s cieľom poskytovať informácie, pokiaľ sa to na vnútroštátnej úrovni považuje za vhodné, ako aj odborné znalosti v oblasti informačných systémov.

⁴⁶

Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1148 zo 6. júla 2016 o opatreniach na zabezpečenie vysokej spoločnej úrovne bezpečnosti sietí a informačných systémov v Únii (Ú. v. EÚ L 194, 19.7.2016, s. 1).

- (17) Závažné bezpečnostné incidenty, ako sú vymedzené v článku 96 smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/2366⁴⁷, môžu súvisieť s trestnou činnosťou. V príslušných prípadoch by sa poskytovatelia služieb mali nabádať k tomu, aby oznámenia, ktoré podľa smernice (EÚ) 2015/2366 majú poskytovať príslušnému orgánu v ich domovskom členskom štáte, poskytli orgánom presadzovania práva.
- (18) Na úrovni Únie existuje niekoľko nástrojov a mechanizmov, ktoré umožňujú výmenu informácií medzi vnútroštátnymi orgánmi presadzovania práva na vyšetrowanie a stíhanie trestných činov. S cieľom uľahčiť a urýchliť spoluprácu medzi vnútroštátnymi orgánmi presadzovania práva a zabezpečiť, aby sa tieto nástroje a mechanizmy využívali v plnom rozsahu, by táto smernica mala posilniť význam operačných kontaktných miest zavedených rámcovým rozhodnutím Rady 2001/413/SVV. Členské štáty sa môžu rozhodnúť využiť existujúcu sieť operačných kontaktných miest, ako je sieť stanovená v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2013/40/EÚ⁴⁸. Mali by poskytovať účinnú pomoc, napríklad uľahčovaním výmeny príslušných informácií a poskytovaním technického poradenstva alebo právnych informácií. Na zabezpečenie bezproblémového fungovania tejto siete by malo byť každé kontaktné miesto schopné urýchlene komunikovať s kontaktným miestom iného členského štátu. Vzhľadom na významný cezhraničný rozmer tejto oblasti trestnej činnosti, a najmä z dôvodu nestabilnej povahy elektronických dôkazov by členské štáty mali byť schopné pohotovo riešiť naliehavé žiadosti o pomoc zo strany tejto siete kontaktných miest a poskytnúť spätnú väzbu v lehote do ôsmich hodín.
- (19) Bezodkladné oznamovanie trestnej činnosti verejným orgánom má v boji proti podvodom s bezhotovostnými platobnými prostriedkami a proti ich falšovaniu značný význam, keďže je často východiskom pre vyšetrowanie trestného činu. Mali by sa prijať opatrenia na podnietenie oznamovania zo strany fyzických a právnických osôb, najmä finančných inštitúcií, orgánom presadzovania práva a justičným orgánom. Tieto opatrenia môžu vychádzať z rôznych druhov opatrení, a to vrátane legislatívnych, akou je povinnosť oznámiť podozrenie z podvodu, alebo nelegislatívnych, akými sú zriadenie alebo podpora organizácií alebo mechanizmov na povzbudenie výmeny informácií alebo zvyšovanie povedomia. Všetky také opatrenia, ktoré zahŕňajú spracúvanie osobných údajov fyzických osôb, by sa mali vykonávať v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679⁴⁹. Najmä všetky prenosy informácií týkajúcich sa predchádzania trestným činom a boja proti trestným činom súvisiacich s podvodmi s bezhotovostnými platobnými prostriedkami a ich falšovaním by mali byť v súlade s požiadavkami ustanovenými v nariadení (EÚ) 2016/679, predovšetkým so zákonnými dôvodmi na spracúvanie.
- (20) Pre obeť môžu podvody s bezhotovostnými platobnými prostriedkami a ich falšovanie znamenať vážne hospodárske a nehospodárske dôsledky. Ak v rámci

⁴⁷ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/2366 z 25. novembra 2015 o platobných službách na vnútornom trhu, ktorou sa menia smernice 2002/65/ES, 2009/110/ES a 2013/36/EÚ a nariadenie (EÚ) č. 1093/2010 a ktorou sa zrušuje smernica 2007/64/ES (Ú. v. EÚ L 337, 23.12.2015, s. 35).

⁴⁸ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/40/EÚ z 12. augusta 2013 o útokoch na informačné systémy, ktorou sa nahrádza rámcové rozhodnutie Rady 2005/222/SVV (Ú. v. EÚ L 218, 14.8.2013, s. 8).

⁴⁹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov) (Ú. v. EÚ L 119, 4.5.2016, s. 1).

podvodu došlo ku krádeži totožnosti, jeho dôsledky sú často ešte horšie z dôvodu poškodenia dobrého mena a závažnej emocionálnej ujmy. Členské štáty by mali prijať opatrenia na pomoc, podporu a ochranu zamerané na zmiernenie týchto dôsledkov.

- (21) Fyzickým osobám, ktoré sa stanú obeťami podvodov súvisiacich s bezhotovostnými platobnými prostriedkami, sú priznané práva na základe smernice Európskeho parlamentu a Rady 2012/29/EÚ⁵⁰. Členské štáty by mali prijať opatrenia na pomoc a podporu takýmto obetiam, ktoré by vychádzali z opatrení požadovaných podľa smernice 2012/29/EÚ, ale vo väčšej miere by priamo reagovali na osobitné potreby obetí podvodov súvisiacich s krádežou identity. K takýmto opatreniam by mala patriť najmä špecializovaná psychologická podpora a poradenstvo vo finančnej, praktickej a právnej oblasti, ako aj pomoc pri získaní dostupného odškodnenia. Právnickým osobám by sa takisto mali ponúkať špecifické informácie a poradenstvo o ochrane pred negatívnymi dôsledkami takejto trestnej činnosti.
- (22) V tejto smernici by sa malo ustanoviť právo právnických osôb na prístup k informáciám o postupoch podávania sťažností. Toto právo je potrebné najmä pre malé a stredné podniky⁵¹ a malo by prispieť k vytváraniu priaznivejšieho podnikateľského prostredia pre malé a stredné podniky. Fyzické osoby už môžu využívať toto právo na základe smernice 2012/29/EÚ.
- (23) Členské štáty by mali zaviesť alebo posilniť politiky zamerané na predchádzanie podvodom s bezhotovostnými platobnými prostriedkami a ich falšovaniu, ako aj opatrenia zamerané na zníženie rizika, že sa osoby stanú obeťami takýchto trestných činov, prostredníctvom informačných a osvetových kampaní a výskumných a vzdelávacích programov.
- (24) Existuje potreba zhromažďovať porovnateľné údaje o trestných činoch ustanovených v tejto smernici. Príslušné údaje by sa mali sprístupniť príslušným špecializovaným agentúram a orgánom Únie, ako napríklad Europolu, v súlade s ich úlohami a informačnými potrebami. Cieľom by malo byť, aby sa získal úplnejší obraz o problematike podvodov s bezhotovostnými platobnými prostriedkami a ich falšovania na úrovni Únie, a tým sa prispelo k vypracovaniu účinnejšieho riešenia. Členské štáty by mali v plnej miere využívať mandát a kapacitu Europolu na poskytovanie pomoci a podpory pre príslušné vyšetrovania tým, že Europolu poskytnú informácie o mode operandi páchateľov na účely vypracovania strategických analýz a posúdenia hrozieb, ktoré predstavujú podvody s bezhotovostnými platobnými prostriedkami a ich falšovanie, v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/794⁵². Poskytovanie informácií môže pomôcť lepšie pochopiť súčasné a budúce hrozby a Rada a Komisia pomôcť pri stanovovaní strategických a operačných priorít Únie v oblasti boja proti trestnej činnosti, ako aj spôsobov vykonávania týchto priorít.

⁵⁰ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2012/29/EÚ z 25. októbra 2012, ktorou sa stanovujú minimálne normy v oblasti práv, podpory a ochrany obetí trestných činov a ktorou sa nahrádza rámcové rozhodnutie Rady 2001/220/SVV (Ú. v. EÚ L 315, 14.11.2012, s. 57).

⁵¹ Odporúčanie Komisie zo 6. mája 2003 týkajúce sa vymedzenia mikropodnikov, malých a stredných podnikov (Ú. v. EÚ L 124, 20.5.2003, s. 36).

⁵² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/794 z 11. mája 2016 o Agentúre Európskej únie pre spoluprácu v oblasti presadzovania práva (Europol), ktorým sa nahrádzajú a zrušujú rozhodnutia Rady 2009/371/SVV, 2009/934/SVV, 2009/935/SVV, 2009/936/SVV a 2009/968/SVV (Ú. v. EÚ L 135, 24.5.2016, p. 53).

- (25) Cieľom tejto smernice je zmeniť a rozšíriť ustanovenia rámcového rozhodnutia Rady 2001/413/SVV. Keďže zmeny, ktoré sa majú vykonať, sú početné a ich povaha je závažná, rámcové rozhodnutie 2001/413/SVV by sa v záujme jasnosti malo v celom rozsahu nahradiť vo vzťahu k členským štátom, ktoré sú touto smernicou viazané.
- (26) V súlade s článkom 3 Protokolu č. 21 o postavení Spojeného kráľovstva a Írska s ohľadom na priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o fungovaní Európskej únie, tieto členské štáty oznámili želanie zúčastniť sa na prijatí a uplatňovaní tejto smernice.

ALEBO

- (26) V súlade s článkom 3 Protokolu č. 21 o postavení Spojeného kráľovstva a Írska s ohľadom na priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o fungovaní Európskej únie, Spojené kráľovstvo [listom z ...] oznámilo želanie zúčastniť sa na prijatí a uplatňovaní tejto smernice.

ALEBO

- (26) V súlade s článkom 3 Protokolu č. 21 o postavení Spojeného kráľovstva a Írska s ohľadom na priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o fungovaní Európskej únie, Írsko [listom z ...] oznámilo želanie zúčastniť sa na prijatí a uplatňovaní tejto smernice.

A/ALEBO

- (26) V súlade s článkami 1 a 2 Protokolu č. 21 o postavení Spojeného kráľovstva a Írska s ohľadom na priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o fungovaní Európskej únie, a bez toho, aby bol dotknutý článok 4 uvedeného protokolu, sa tieto členské štáty nezúčastňujú na prijatí tejto smernice a nie sú ňou viazané ani nepodliehajú jej uplatňovaniu.

ALEBO

- (26) V súlade s článkami 1 a 2 Protokolu č. 21 o postavení Spojeného kráľovstva a Írska s ohľadom na priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o fungovaní Európskej únie, a bez toho, aby bol dotknutý článok 4 uvedeného protokolu, sa Írsko nezúčastňuje na prijatí tejto smernice a nie je ňou viazané ani nepodlieha jej uplatňovaniu.

ALEBO

- (26) V súlade s článkami 1 a 2 Protokolu č. 21 o postavení Spojeného kráľovstva a Írska s ohľadom na priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o fungovaní Európskej únie, a bez toho, aby bol dotknutý článok 4 uvedeného protokolu, sa Spojené kráľovstvo nezúčastňuje na prijatí tejto smernice a nie je ňou viazané ani nepodlieha jej uplatňovaniu.
- (27) V súlade s článkami 1 a 2 Protokolu č. 22 o postavení Dánska, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii a k Zmluve o fungovaní Európskej únie, sa Dánsko nezúčastňuje na prijatí tejto smernice a nie je ňou viazané ani nepodlieha jej uplatňovaniu.

- (28) Keďže ciele tejto smernice, teda dosiahnuť, aby podvody s bezhotovostnými platobnými prostriedkami a ich falšovanie podliehali účinným, primeraným a odrádzajúcim trestným sankciám, a zdokonaľiť a podporiť cezhraničnú spoluprácu tak medzi príslušnými orgánmi, ako aj medzi fyzickými a právnickými osobami na jednej strane a príslušnými orgánmi na strane druhej, nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni jednotlivých členských štátov, a z dôvodov ich rozsahu a účinkov ich teda možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o Európskej únii. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku táto smernica neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie týchto cieľov.
- (29) Touto smernicou sa rešpektujú základné práva a dodržiavajú zásady uznané najmä v Charte základných práv Európskej únie, a to vrátane práva na slobodu a bezpečnosť, rešpektovania súkromného a rodinného života, ochrany osobných údajov, slobody podnikania, vlastníckeho práva, práva na účinný prostriedok nápravy a na spravodlivý proces, prezumpciu neviny a práva na obhajobu, zásadu zákonnosti a primeranosti trestných činov a trestov, ako aj právo nebyť súdený alebo potrestaný v trestnom konaní dvakrát za ten istý trestný čin. Touto smernicou sa má zabezpečiť úplné rešpektovanie uvedených práv a zásad a mala by sa uplatňovať v súlade s nimi,

PRIJALI TÚTO SMERNICU:

HLAVA I: PREDMET ÚPRAVY A VYMEDZENIE POJMOV

Článok 1

Predmet úpravy

Touto smernicou sa stanovujú minimálne pravidlá týkajúce sa vymedzenia trestných činov a sankcií v oblasti podvodov s bezhotovostnými platobnými prostriedkami a ich falšovania.

Článok 2

Vymedzenie pojmov

Na účely tejto smernice sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

- a) „platobný nástroj“ je chránené zariadenie, chránený predmet alebo chránený záznam, iný ako zákonné platidlo, ktoré držiteľovi alebo používateľovi umožňujú, či už samy osebe alebo za potreby nejakého postupu alebo súboru postupov, prevod peňazí alebo peňažnej hodnoty alebo iniciovanie platobného príkazu, a to aj prostredníctvom digitálnych platidiel;
- b) „chránené zariadenie, chránený predmet alebo chránený záznam“ je zariadenie, predmet alebo záznam chránený pred napodobňovaním alebo podvodným použitím napríklad dizajnom, kódovaním alebo podpisom;
- c) „platobný príkaz“ je platobný príkaz, ako je vymedzený v článku 4 bode 13 smernice (EÚ) 2015/2366;

- d) „digitálne platidlo“ sú všetky elektronické peniaze, ako sú vymedzené v článku 2 bode 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/110/ES⁵³, a virtuálne meny;
- e) „virtuálne meny“ sú digitálnym nositeľom hodnoty, ktorý nie je vydaný centrálnou bankou ani orgánom verejnej moci, ani nevyhnutne naviazaný na peniaze s núteným obehom, ale je akceptovaný fyzickými alebo právnickými osobami ako platobný prostriedok a možno ho elektronicky prevádzať, uchovávať alebo s ním elektronicky obchodovať;
- f) „platobná služba“ je platobná služba, ako je vymedzená v článku 4 bode 3 smernice (EÚ) 2015/2366;
- g) „používateľ platobných služieb“ je používateľ platobných služieb, ako je vymedzený v článku 4 bode 10 smernice (EÚ) 2015/2366;
- h) „platobný účet“ je platobný účet, ako je vymedzený v článku 4 bode 12 smernice (EÚ) 2015/2366;
- i) „platobná transakcia“ je platobná transakcia, ako je vymedzená v článku 4 bode 5 smernice (EÚ) 2015/2366;
- j) „platiteľ“ je fyzická alebo právnická osoba, ktorá je majiteľom platobného účtu a ktorá povolí platobný príkaz z tohto platobného účtu, alebo v prípade, že platobný účet neexistuje, fyzická alebo právnická osoba, ktorá dáva platobný príkaz alebo uskutočňuje prevod virtuálnej meny;
- k) „príjemca platby“ je príjemca platby, ako je vymedzený v článku 4 bode 9 smernice (EÚ) 2015/2366;
- l) „informačný systém“ je informačný systém, ako je vymedzený v článku 2 písmene a) smernice 2013/40/EÚ;
- m) „počítačové údaje“ sú počítačové údaje, ako sú vymedzené v článku 2 písmene b) smernice 2013/40/EÚ.

HLAVA II: TRESTNÉ ČINY

Článok 3

Podvodné používanie platobných nástrojov

Členské štáty prijímú potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby nasledujúce činy boli trestné, ak boli spáchané úmyselne:

⁵³ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2009/110/ES zo 16. septembra 2009 o začatí a vykonávaní činností a dohľade nad obozretným podnikaním inštitúcií elektronického peňažníctva, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice 2005/60/ES a 2006/48/ES a zrušuje smernica 2000/46/ES (Ú. v. EÚ L 267, 10.10.2009, s. 7).

- a) podvodné používanie ukradnutého alebo inak nezákonne si prisvojeného platobného nástroja;
- b) podvodné používanie sfalšovaného alebo napodobeného platobného nástroja.

Článok 4

Trestné činy napomáhajúce podvodnému použitiu platobných nástrojov

Členské štáty prijímú potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby nasledujúce činy boli trestné, ak boli spáchané úmyselne:

- a) krádež alebo iné nezákonné prisvojenie si platobného nástroja;
- b) falšovanie alebo napodobovanie platobného nástroja s cieľom použiť ho na účely podvodu;
- c) prechovávanie, obstarávanie na použitie, dovoz, vývoz, predaj, transport, distribúcia alebo akékoľvek sprístupnenie ukradnutého alebo inak nezákonne si prisvojeného, alebo sfalšovaného alebo napodobeného platobného nástroja s cieľom použiť ho podvodným spôsobom.

Článok 5

Trestné činy súvisiace s informačnými systémami

Členské štáty prijímú opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, aby vykonanie alebo navedenie k prevodu peňazí, peňažnej hodnoty alebo virtuálnej meny s cieľom nadobudnúť neoprávnený zisk v prospech páchatel'a alebo tretej strany bolo trestným činom, ak je spáchané úmyselne tým, že sa:

- a) zamedzí fungovaniu informačného systému alebo zasiahne do jeho fungovania;
- b) vložia, pozmenia, vymažú, prenesú alebo potlačia počítačové údaje.

Článok 6

Nástroje používané na spáchanie trestných činov

Členské štáty prijímú opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, aby bola ako trestný čin sankcionovaná – ak bola spáchaná úmyselne s podvodným cieľom –, výroba, obstarávanie na použitie, dovoz, vývoz, predaj, transport, distribúcia alebo akékoľvek sprístupnenie zariadení alebo nástrojov, počítačových údajov alebo akéhokoľvek iného prostriedku osobitne vytvoreného alebo prispôbeného na spáchanie akéhokoľvek z trestných činov uvedených v článku 4 písm. a) a b) a v článku 5.

Článok 7

Podnecovanie, napomáhanie a navádzanie a pokus

1. Členské štáty prijímú opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, aby podnecovanie alebo napomáhanie a navádzanie súvisiace s trestnými činmi uvedenými v článkoch 3 až 6 boli sankcionované ako trestný čin.

2. Členské štáty prijímú opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, aby pokus o trestné činy uvedené v článkoch 3 až 6 bol sankcionovaný ako trestný čin.

Článok 8 *Tresty pre fyzické osoby*

1. Členské štáty prijímú opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, aby za trestné činy uvedené v článkoch 3 až 7 boli uložené účinné, primerané a odrádzajúce trestné sankcie.
2. Členské štáty prijímú opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, aby za trestné činy uvedené v článkoch 3, 4 a 5 bola horná hranica trestnej sadzby trestu odňatia slobody stanovená najmenej na tri roky.
3. Členské štáty prijímú opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, aby za trestné činy uvedené v článku 6 bola horná hranica trestnej sadzby trestu odňatia slobody stanovená najmenej na dva roky.
4. Členské štáty prijímú opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, aby za trestné činy uvedené v článkoch 3, 4 a 5 bola horná hranica sadzby trestu odňatia slobody stanovená najmenej na päť rokov, ak:
 - a) boli spáchané v rámci zločineckej organizácie, ako je vymedzená v rámcovom rozhodnutí 2008/841/SVV, bez ohľadu na trest uvedený v danom rozhodnutí;
 - b) je nimi spôsobená väčšia alebo značná škoda alebo celková výhoda vo výške aspoň 20 000 EUR.

Článok 9 *Zodpovednosť právnických osôb*

1. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby právnické osoby mohli byť uznané za zodpovedné za trestné činy uvedené v článkoch 3 až 7, ktoré v ich prospech spáchala akákoľvek osoba konajúca buď samostatne, alebo ako člen orgánu tejto právnickej osoby, a ktorá má vedúce postavenie v rámci tejto právnickej osoby, na základe niektorého z týchto oprávnení:
 - a) oprávnenia zastupovať túto právnickú osobu;
 - b) oprávnenia prijímať rozhodnutia v mene tejto právnickej osoby;
 - c) oprávnenia vykonávať kontrolu v rámci tejto právnickej osoby.
2. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia, na zabezpečenie toho, aby mohli byť právnické osoby zodpovedné, ak nedostatočný dozor alebo kontrola zo strany osoby uvedenej v odseku 1 umožnili spáchanie niektorého z trestných činov uvedených v článkoch 3 až 7 v prospech tejto právnickej osoby osobou, ktorá jej je podriadená.
3. Zodpovednosť právnických osôb podľa odsekov 1 a 2 nevylučuje trestné konanie voči fyzickým osobám, ktoré sú páchatelmi alebo podnecovateľmi alebo účastníkmi niektorého z trestných činov uvedených v článkoch 3 až 7.

Článok 10
Sankcie pre právnické osoby

Členské štáty prijímú potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby sa právnickej osobe, ktorá je uznaná za zodpovednú podľa článku 9 ods. 1, mohli uložiť účinné, primerané a odrádzajúce sankcie, ktoré zahŕňajú peňažné sankcie trestnoprávnej alebo inej povahy a môžu zahŕňať aj iné sankcie, ako napríklad:

- a) vylúčenie z nároku na príspevky alebo pomoc z verejných zdrojov;
- b) dočasný alebo trvalý zákaz výkonu obchodnej činnosti;
- c) nariadenie súdneho dohľadu;
- d) súdne rozhodnutie o zrušení právnickej osoby;
- e) dočasné alebo trvalé zatvorenie prevádzok, ktoré sa použili na spáchanie trestného činu.

HLAVA III: SÚDNA PRÁVOMOC A VYŠETROVANIE

Článok 11
Súdna právomoc

1. Každý členský štát prijme potrebné opatrenia na určenie vlastnej súdnej právomoci vo vzťahu k trestným činom uvedeným v článkoch 3 až 7, ak:
 - a) bol trestný čin spáchaný úplne alebo sčasti na jeho území;
 - b) je páchatel' jeho štátnym príslušníkom;
 - c) je trestným činom na jeho území spôsobená škoda vrátane škôd vyplývajúcich z krádeže totožnosti.
2. Pri určovaní súdnej právomoci podľa odseku 1 písm. a) členský štát zabezpečí, aby mal súdnu právomoc, keď:
 - a) páchatel' spácha trestný čin, keď je fyzicky prítomný na jeho území, bez ohľadu na to, či bol trestný čin spáchaný s použitím počítačov alebo nejakého informačného systému na jeho území;
 - b) bol trestný čin spáchaný s použitím počítačov alebo nejakého informačného systému na jeho území bez ohľadu na to, či páchatel' spáchal trestný čin, keď bol fyzicky prítomný na jeho území.
3. Členský štát informuje Komisiu, ak sa rozhodne rozšíriť súdnu právomoc aj na trestné činy uvedené v článkoch 3 až 7 spáchané mimo jeho územia vrátane prípadov, ak:
 - a) má páchatel' obvyklý pobyt na jeho území;

- b) bol trestný čin spáchaný v prospech právnickej osoby so sídlom na jeho území;
- c) bol trestný čin spáchaný na jednom z jeho štátnych príslušníkov alebo osobe, ktorá má obvyklý pobyt na jeho území.

Článok 12 *Účinné vyšetrovanie*

1. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby osoby, útvary alebo orgány, ktoré sú zodpovedné za vyšetrovanie alebo stíhanie trestných činov uvedených v článkoch 3 až 7, mali k dispozícii účinné nástroje vyšetrovania, ako sú napríklad nástroje, ktoré sa používajú pri vyšetrovaní organizovanej trestnej činnosti alebo prípadov iných závažných zločinov.
2. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby v situáciách, keď vnútroštátne právne predpisy ukladajú fyzickým alebo právnickým osobám povinnosť predložiť informácie týkajúce sa trestných činov uvedených v článkoch 3 až 7, tieto informácie boli orgánom vyšetrovajúcim alebo stíhajúcim tieto trestné činy poskytnuté bezodkladne.

HLAVA IV: VÝMENA INFORMÁCIÍ A OZNAMOVANIE TRESTNEJ ČINNOSTI

Článok 13 *Výmena informácií*

1. Na účely výmeny informácií, ktoré sa týkajú trestných činov uvedených v článkoch 3 až 7, členské štáty zabezpečia, aby mali k dispozícii 24 hodín denne a sedem dní v týždni vnútroštátne operačné kontaktné miesto. Členské štáty takisto zabezpečia, aby mali k dispozícii postupy na urýchlené vybavenie naliehavých žiadostí o pomoc a aby príslušný orgán odpovedal do 8 hodín od ich prijatia, pričom uvedie aspoň to, či na žiadosť bude odpovedať, ako aj formu odpovede a jej približný čas. Členské štáty sa môžu rozhodnúť využiť existujúce siete operačných kontaktných miest.
2. Členské štáty oznámia Komisii, Europolu a Eurojustu svoje určené kontaktné miesto uvedené v odseku 1. Komisia zašle tieto informácie ostatným členským štátom.

Článok 14 *Oznamovanie trestnej činnosti*

1. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia na zabezpečenie toho, aby sfunkčnili primerané oznamovacie kanály s cieľom uľahčiť bezodkladné oznamovanie trestných činov uvedených v článkoch 3 až 7 orgánom presadzovania práva a ostatným príslušným vnútroštátnym orgánom.
2. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia, ktorých cieľom je povzbudzovať finančné inštitúcie a iné právnické osoby pôsobiace na ich území k tomu, aby bezodkladne

oznamovali podozrenie z podvodu orgánom presadzovania práva a ďalším príslušným orgánom na účely odhaľovania, prevencie, vyšetrovania alebo stíhania trestných činov uvedených v článkoch 3 až 7.

HLAVA V: POMOC OBETIAM A PREVENCIA

Článok 15

Pomoc a podpora obetiam

1. Členské štáty zabezpečia, aby sa fyzickým a právnickým osobám, ktorým bola spôsobená ujma v dôsledku trestných činov uvedených v článkoch 3 až 7 spáchaných zneužitím osobných údajov, poskytli špecifické informácie a poradenstvo o tom, ako sa chrániť pred negatívnymi následkami trestných činov, ako je napr. poškodenie dobrého mena.
2. Členské štáty zabezpečia, aby sa právnickým osobám, ktoré sú obeťami trestných činov uvedených v článkoch 3 až 7 tejto smernice, bezodkladne po ich prvom kontakte s príslušným orgánom poskytli informácie o:
 - a) postupoch podania trestného oznámenia a ich úlohe v súvislosti s týmito postupmi;
 - b) dostupných postupoch na podávanie sťažností v prípade porušenia ich práv príslušným orgánom v priebehu trestného konania;
 - c) kontaktných údajoch na komunikáciu v súvislosti s ich prípadom.

Článok 16

Prevencia

Členské štáty prijímú vhodné opatrenia, a to aj prostredníctvom internetu, ako sú informačné a osvetové kampane, výskumné a vzdelávacie programy, podľa potreby v spolupráci so zúčastnenými stranami, zamerané na zníženie celkovej úrovne podvodov, zvyšovanie povedomia a znižovanie rizika, že sa osoby stanú obeťou podvodu.

HLAVA VI: ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 17

Monitorovanie a štatistika

1. Najneskôr do [3 mesiacov od nadobudnutia účinnosti tejto smernice] Komisia stanoví podrobný program monitorovania výstupov, výsledkov a vplyvov tejto smernice. V monitorovacom programe sa stanoví spôsob zhromažďovania údajov a potrebných dôkazov, ako aj interval ich zhromažďovania. Určia sa v ňom

opatrenia, ktoré má prijať Komisia a členské štáty v súvislosti so zhromažďovaním, vymieňaním a analýzou údajov a iných dôkazov.

2. Členské štáty zabezpečia, aby bol zavedený systém na zaznamenávanie, vytváranie a poskytovanie štatistických údajov o oznamovaní, vyšetrowaní a súdnych fázach trestných činov uvedených v článkoch 3 až 7.
3. Štatistické údaje uvedené v odseku 2 zahŕňajú minimálne počet trestných činov uvedených v článkoch 3 až 7, ktoré boli oznámené členským štátom, počet vyšetrených prípadov, počet osôb, ktoré boli stíhané a odsúdené za trestné činy uvedené v článkoch 3 až 7, a údaje o praktickej stránke oznamovania, vyšetrowania a súdnych fáz týchto trestných činov.
4. Členské štáty každoročne zašlú Komisii údaje zhromaždené podľa odseku 1, 2 a 3. Komisia zabezpečí, aby sa každý rok uverejnil konsolidovaný prehľad štatistických hlásení a aby sa predložil príslušným špecializovaným agentúram a orgánom Únie.

Článok 18

Nahradenie rámcového rozhodnutia 2001/413/SVV

Rámcové rozhodnutie 2001/413/SVV sa vo vzťahu k členským štátom, ktoré sú viazané touto smernicou, nahrádza bez toho, aby boli dotknuté povinnosti týchto členských štátov, pokiaľ ide o lehoty na transpozíciu uvedeného rámcového rozhodnutia do vnútroštátneho práva.

Vo vzťahu k členským štátom, ktoré sú viazané touto smernicou, sa odkazy na rámcové rozhodnutie 2001/413/SVV považujú za odkazy na túto smernicu.

Článok 19

Transpozícia

1. Členské štáty uvedú do účinnosti zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou do [24 mesiacov po nadobudnutí účinnosti]. Bezodkladne o tom informujú Komisiu.
2. Členské štáty uvedú priamo v prijatých opatreniach alebo pri ich úradnom uverejnení odkaz na túto smernicu. Podrobnosti o odkaze upravia členské štáty.
3. Členské štáty oznámia Komisii znenie opatrení, ktoré prijmú v oblasti pôsobnosti tejto smernice.

Článok 20

Hodnotenie a podávanie správ

1. Komisia do [48 mesiacov po nadobudnutí účinnosti] predloží Európskemu parlamentu a Rade správu, v ktorej posúdi rozsah, v akom členské štáty prijali potrebné opatrenia na dosiahnutie súladu s touto smernicou. Členské štáty poskytnú Komisii informácie potrebné na vypracovanie tejto správy.

2. Komisia do [96 mesiacov po nadobudnutí účinnosti] vykoná hodnotenie tejto smernice o boji proti podvodom s bezhotovostnými platobnými prostriedkami a proti ich falšovaniu a Európskemu parlamentu a Rade predloží správu.

Článok 21
Nadobudnutie účinnosti

Táto smernica nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jej uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Táto smernica je určená členským štátom v súlade so zmluvami.

V Bruseli

Za Európsky parlament
predseda

Za Radu
predseda